

Молла Пәнаһ
Вағиф

сөвмәк кәрәк

3/11-89 03 18878

14/091 мк.

20.11 93 023 24520

19/11 93 сума,

30.11 98 020 9778

6.03.11 - 20120

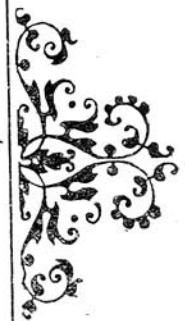
Молла Пәнаһ Вағиф

46
B13

Апр 194142

сеvmәк
кәрәк

БАКЫ
КӘНЧЛИК
1987

М. П. Вагиф
В 13 Севмэк кэрэк (лирик ше'рлэр китабы). Кэнчлик. Бақы, 1987. — 128 сәһ.

Әдәбијатымызын классики, мәнәббәт нәғмәкары М. П. Вагифин бу китабына онун өлмәз лирикасындан сечмәләр даһил едилмишдир.

4702060102
В М653(12)—82 117—86 (Д. Т. П.—87) Аз 1

© «Кәнчлик», 1987

КӨЗӘЛЛИК НӘҒМӘКАРЫ

Вагиф лирикасы мәнәббәт әри сачыр.

Поезијанын әбәди мөвзусу — мәнәббәт вә көзәллик Вагиф лирикасында елә сәмимијјәтлә, елә еһтирасла, елә шаиранәликлә тәрәннүм едилмишдир ки, дүнја поезијасында лириканын ән маһир бәдиш сөз усталары илә милли шаиримизин јанашы дајанмаға мәнәви һаггы вардыр. Тәсәдүфи дејилдир ки, шаир өз көзәлине мүрациәт едәрәк дејир:

*Мән сәнин вәсфини, еј маһи-кәрәм,
Һафиздән, Чалидән артыг сөјләрәм.*

Вагифин көзәллијә вә бәшәри ешгә өз бахышы, өз мүнәсибәти вардыр. Көзәллик вә мәнәббәт онун шаирлик идеалыдыр. О, бу естетик идеалын аловлу нәғмәкарыдыр:

*Гул вермишәл, бу чанымы чанына,
Һарда олсам, көнүл кәләр јанына.
Нә гәдәр сөјләсәм сәнин шанына
Јарашар мұхәммәс, гәзәл, севдиким!*

Мәнәббәтдән јоғрулмуш бу мисралар Вагиф лирикасынын әсас лејтмотиви кими сәсләнир. Классик Шәрг поезијасында бәдиш епитетләр көзәлләри үлвиләширдији һалда, Вагиф поезија-

сында идеала чеврилэн көзэллэр һәјати көзллијин, реал көзәллијин чанлы образларыдыр. Вагифтин көзәлләри мәләкләрин мәгамына жүксәлмир, әксинә мәләкләр онларын сәчдәсинә кәлир:

...Пишвазына кәлир һури гылманлар...

...Һуснун мәләкләри чакәр ејләди...

...Пәридән ә'ласан, мәләкдән көјчәк...

Һури нәдир, гылман нәдир, мәләк нә,
Һамыдан ә'ладыр мәним севдиким!.. вә с.

Бәшәри көзәллик шаирин һәјатда сәчдә етдији ән үлви, ән мүгәддәс варлыгыдыр:

Мәним јарым дејил ол Кә'бәдән кәм,
Хал һәчәрүл-әсвәд, дһаны зәм-зәм,
Бир заман олсајдым онула һәмдәм,
Хәт чәкиләр вәбалына Вагифтин.

* * *

Еј Кә'бәм, Кәрбәлам, Мәккәм, Мәдинәм,
Бир заман кујиндә зијарәтлимдир.
Гиблә дејиб, гашларына баш әјмәк—
Кечә-күндүз мәним ибадәтлимдир.

* * *

Өлдүн кетдин, бәлкә јары көрмәдин,
Кә'беји-кујини зијарәт ејлә.
Сәнән падышаһы, ханы Вагифтин,
Әгли, һушу, дин-иманы Вагифтин.

Вагифтин танрысы — көзәлләрдир. О, аллаһпәрәст дејил, көзәлләрәстдир. Бәшәри ешиги илаһи ешигдән үстүн тутмаг Вагифтин мәһәббәт консепси-

јасыдыр, шаирин мәһәббәт фәлсәфәсинин әсас маһијәтини тәшкил едир. Бу баһымдан Вагиф лирикасы Шәрг поезијасына јени тәрәвәт кәтирмишидир. Шаирин тәрәннүм етдији мәһәббәт инсаны сарсыдан, нәчибләшидирән, јашадан, мә'нәви бәхтијарлыг дүнјасынын вәтәндашына чевирән, үлвијјәтә учалдан, мүдрикләшидирән, камилләшидирән, дүшүндүрән, вәчдә кәтирән ән гүдрәтли вә гадир гүввәдир. Өзү дә елә бир гүввә ки, инсан онсуз ән али дујгулардан мәһрум олмаг, адичә мөвчудлуг дәрәчәсинә екмәк тәһләкәси гаршысында галар, чылызлашар, күчсүзләшәр, мә'нәви мискинлији ону шәрәфсизлијә уградар. Вагифин мәһәббәт лирикасы нәји тәлгин едир? Мә'налы көзәллијә вурул севәрәк јаша, јашајараг сев! Мәһәббәт — мә'нәви сәадәт. Дүнјасыдыр. Белә бир дүнјада јалныз севән бәхтијардыр. Севмәјән кәс бәхтијарлығын, мә'нәви сәадәтин нә олдуғуну билмәз. Мәһәббәтин тәсдиги, көзәллијин тәсдиги, естетик идеальн тәсдиги Вагиф лирикасынын мә'на вә мәзмунуну тәшкил едир.

Вагиф гәләмини тишәјә чевириб Азәрбајчан көзәлләринә мәрмәрдән өлмәз көзәллик абидәләри јонмушдур, фырчаја дөндәриб солмаз бојаларла фүсункар таболар рәсм етмишидир. Шаир ел көзәлләринин портретләрини көзләримиз гаршысында нә гәдәр чәзибәдарлыгла чанландырыр:

...Гашын габагында сыгаллы бирчәк
Сәјә салмыш үзә мүбарәк...

* * *

...Назик әлләриндә иннабы һәна...
Үз јанында төкүлүбдүр тел назик,

Синэ мейдан, зүлф пәришан, бел назик,
Агыз назик, додаг назик, дил назик...

* * *

...Булуд зүлфлү, ај габаглы көзәлин
Дурубан башына доланмаг кәрәк.
Бир евдә ки, белә көзәл олмаја,
О ев бәрбад олуб таланмаг кәрәк...

* * *

...Әввәл көзәлләрдә кәрәкдир чаглыг,
Ондан сонра ола садәлик, аглыг,
Нә агзында јашмаг, нә үздә јайлыг,
Чиркинлик үзүнү бүрүјәндәдир...

* * *

...Бәзәк билмәз бу дијарын көјчәји,
Танымаз ал чаргат, зәррин ләчәји...

**Вагиф көзәлләринин ән башлыча мәнәви кеј-
фијјәтләри һансылардыр? Вәфа-сәдагәт-е'тибар,
абыр-һәја-исмәт, ағыл-камал, ганачаг-мә'рифәт,
камал вә чамал көзәллик идеалынын тәсдигидир.
Шаирин өз сөзләриндән буну ачыг-ашкар көрүрүк:**

Һәјасы үзүндә, әгли башында...
Е'тибары, е'тигады әксилмәз...

* * *

Әлији, киршаны нејләр чамалын,
Сән елә көзәлсән бинадан, Пари!

* * *

Күл тәки гоһуја нитгү нәфәси...

* * *

Шириң данышыбан, хош күлән кәрәк...

6

* * *

Камалында, чамалында ејиб јох... вә с.

**Халг дилинин ширинлији, дузлулуғу, мәнә ча-
ларларынын әлванлығы Вагиф поезијасында пар-
лаг ифадәсини тапмышдыр. Шаирин јүксәк сәнәт-
карлыг нүмунәси сајылан ашағыдакы поетик мис-
ралары мүнәллифинин Низами, Нәсиме вә Фүзули
кими гүдрәтли сәнәт баһадырларынын лајигли ва-
рисе олдуғуну бир даһа тәсдиг едир:**

* * *

...Өлдүр мәни көр вар исә кунаным,
Ал ганым әлләрдә һәналар олсун...

* * *

...Һәр тари мүүтәр, чан риштәсидир,
Гојма ки, төкүлсүн ајага зүлфүн...

* * *

...Аг әлин ки, дәјәр о мишки-наба,
Бәнзәр булуд ичрә кирән маһтаба...

* * *

Сијаһ кирпијүндә чаваһир сүрмә
Ала көзүн ғырағына јарашмыш...

* * *

Ким биләрди чијәр ган олдуғуну,
Белә көзләримдән даман гојмады...

**Вагиф лирикасынын кәнчлик ешиги илә гајнајан
бүллүр чешмәсинин ширин сујундан дојмаг әтин-
дир.**

АББАСӘЛИ САРОВЛУ.

ГОШМАЛАР

*
* *

О шух гэмзэлэрин, хэнчэр кирпижин
Күндэ олур жүз мин ган габагында,
Хумар-хумар бахан ала көзлэрин
Кэрэкир верэсэн чан габагында.

Гашын габагында сыгаллы бирчэк,
Сајэ салмыш үзэ шө'лө мүбарэк,
Амма ики дэстэ тэр бэнөвшэ тэк
Гојмуш ал јанагын јан габагында.

Зүлфүндэн гохушар күлү рејнанлар,
Гурбан һэр мујинэ жүз мин чаванлар,
Пишвазына кэлир һури гылманлар,
Мөлајик дурмушлар сан габагында.

Вагиф гурбан занэхданын чаһинэ,
Ширин күлүшүнэ, хош никаһинэ,
Гул оласан белэ хублар шаһинэ,
Дурасан һэр ахшам дан габагында.

*
* *

Чан вериб жүз миннэт илэ алмышам,
Көндэрирэм сәни јарэ, шамама.
Тазэ тагдан үзүлүбсэн, охшарсан
Јарын гојнундакы нара, шамама.

Чисмин нэ назикдир, күл бэдэн кими,
Бир хош гохун кэлир, јасэмэн кими,
Нэдэн саралыбсан сән дэ мән кими,
Нөдир дәрдин, еј бичарэ шамама?

Һагдыр, сәндэ вардыр хејли нэзакэт,
Јарын шамамасы бир гејри бабэт:
Горхурам чэкэсэн күлли хэчалэт
Дурсан онла бэрабэрэ, шамама.

Јарын шамамәси охшар шәкәрэ,
Һејран олур мэләк, әкәр көстәрэ,
Јарашыгдыр ағ синәси мәрмәрэ,
Галыб чох чијәрләр парэ, шамама.

Кирибандан наһаһ оланды ашкар,
Дагылыр ағылым, һушум һэр нэ вар,
Хәстә Вагиф тифил кими ган ағлар,
Нечүн гылмазсан бир чарэ, шамама?

*
* *

Бәнәфшә тәк әнбәр зүлфүн буј верир,
Һәр јујуб сәрәндә һәвајә, Зејнәб.
Онуң әтрин димағымдан үзмәсин,
Әманәт ет бади-сабајә, Зејнәб.

Гаша вәсмә, көзә сүрмә чәкәндә,
Сијаһ зүлфү дал кәрдәнә төкәндә,
Салланыбан кәклик кими сәкәндә,
Охшарсан јашылбаш сонајә, Зејнәб.

Сәни севән чох балајә туш олур,
Әгл кедир башдан, фәрамуш олур,
Авазын кәләндә чан биһуш олур,
Гурбанам о назик сәдајә, Зејнәб.

Јанағы лаләсэн, гамәти далсан,
Ағзы шәкәр, дили, додағы балсан,
Санасан ки, јорғун, вәһши маралсан,
Олубсан јарашыг обаја, Зејнәб.

Сәнән падышаһы, ханы Вағифин,
Әгли, һушу, дин-иманы Вағифин,
Һасрәтиндән чыхды чаны Вағифин,
Нолур ки, кәлән бурајә, Зејнәб.

*
* *

Сијаһтел көрмәдим Күр ғырағында,
Мәкәр һеч яшылбаш олмаз бу җердә?
Тәрлан көнлүм җенә уча даглара
һаваланыб, һәркиз гонмаз бу җердә.

Бу диҗарда калагај җох, катан җох.
Синәм бута, мүжкан охун атан җох,
Сәрхош дуруб бир нәзакәт сатан җох,
Һеч сөвдакар фајда булмаз бу җердә.

Бәзәк билмәз бу диҗарын көјчәји,
Танымаз ал чаргат, зәррин ләчәји,
Ағ бухаг алтындан һәлгә бирчәји
Тәр мәмә үстүндән салмаз бу җердә.

Җарын хәҗалилә бу күн мән шадәм,
Ғәриблијә дүшсәм, ган ағлар дидәм.
Пәрисе җанында олмајан адәм
Нә җахшы сағ галыр, өлмәз бу җердә.

Десәләр ки, Вагиф, нә олду сәнә,
Рәнки-рујин дөнүб һејваја кенә,
Әли тәр мәмәдән үзән кимсәнә
Саралыбан нечә солмаз бу җердә.

*
* *

Агла көзүм, ајрылырсан чанандан,
Һәр кәси ки, көрсән, шикајәт ејлә.
Өлдүн кетдин, бәлкә җары көрмәдин,
Кә'бәји-кујини зијарәт ејлә.

Сән мәним чананым, руһи-рәваным,
Ләбләри шириним, гөнчә дәһаным,
Бир саат көрмәсәм, тути зәбаным,
Ғопачаг башыма гијамәт ејлә.

Вагиф бир шејдадыр, доланыр бағы,
Хәстәдир, дәрманы—дилбәр додағы.
О алма јанағы, бүллур бухағы,
Аллаһ, бәднәзәрән сәламәт ејлә.

*
* *

Еј сүсэн сүнбүлүм, ал зэнэхданлым,
Гурбан олсун лалэ, күл илэн сэнэ,
Бу нечэ күндүр ки, сандэн арыям,
Санасан һэсрэтэм ил илэн сэнэ.

Демэли чох кизлин дәрди-дилим вар,
Горхурам ки, дејим, ешидэ эғјар,
Истарэм ки, јазам көндәрэм, еј јар,
Сәһәр оғрун әсэн јел илэн сэнэ.

Ағзы пијаләсэн, кәрдәни мина,
Назик әлләрин иннабы һәна,
Сәни көрән, јашылбаш сона,
Учу һәлгә, сијәһ тел илэн сәнэ.

Чохлар сәнэ ијма илэн баш әјәр,
Мум тәк әрир, олса бағры даш әјәр,
Туба көрсә, икрам ејләр, баш әјәр,
Бу көзәл бој илән, бел илән сәнэ.

Јадыма дүшәндэ зүлфүн әнбәри,
Гүллаб кирәр чијәримдән ичәри,
Мән шаһам, еј көзәлләрин сәрвәри,
Гурбанам Вагиф тәк гул илән сәнэ.

*
* *

Сәнсэн, еј назәнин, көзәлләр шаһы,
Ола билмәз кимсә бәрәбәр сәнэ.
Сәрхош дулуб саллананда һәр јана,
Мат галыр, еј сәрв, сәнубәр сәнэ.

Бахдыгча бахышын ширин, көзүн шух,
Бир әчәб чавансан нәзакәтин чох,
Камалында, чамалында ејиб јох,
Пәрвәрдикар вермиш һәр һүнәр сәнэ.

Сөз јох зәнәхдана, зүлфә, јанаға,
Гамәтә, кәрдәнә, гаша, габаға,
Бир ширин дилбәрсән башдан ајаға,
Нә набат бәнзәјир, нә шәкәр сәнэ.

Ја бәдрләнмиш бир маһи-табансан,
Ја чәннәт бағында күли-хәндансан,
Ја мәләксән, ја да һури гылмансан
Еј севдијим, инсан ким дејәр сәнә?

Чохлар кетди илтимаса, кәлмәдин,
Үзүм үстә гәдәм баса кәлмәдин,
Вагиф өлдү нечүн јаса кәлмәдин?
Ја заһир олмады бу хәбәр сәнә?

*
* *

Сачын ээнчиринэ көнүл багладым,
Мэчнун кими дүшдүм дага, Фатимэ,
Нечүн мэни көрчөк сөрхөш өтүрсөн,
Бир бахмазсан сола-сага, Фатимэ.

Өзүн пәри, хүлгү хојун фәриштә,
Һарда олсан ора дөнәр бәништә,
Сән кәрәк күндә чыхасан кәштә,
Күл дүзәсэн күл бухага, Фатимэ.

Һачаначан чаным одлара јакым,
Һәр тәрәфә дашгын селләр тәк ахым.
Чох мүштагәм ач үзүнү, гој бахым
Әнбәр зүлфә, күл јанага, Фатимэ.

Лајиг дејил сәнә накәсү бигәм,
Адам кәрәк ола адама һәмдәм.
Чаным чыхар сәни көрмәсәм бир дәм,
Кетмә мәндән сән узага, Фатимэ.

Вагиф сәни севди хублар ичиндә,
Бир тәзә гөнчәсэн күлзәр ичиндә,
Сөз данышмаг олмаз әгјар ичиндә,
Кәл чәкиләк бир гырага, Фатимэ.

*
* *

Бир үзү күл, рәнки лалә, зүлфү тәр,
Кәштә чыхыб, дәрәр таза бәнәфшә.
Дәстә-дәстә санчыб бухаг јанына,
Јарашыбдыр о шаһбаза бәнәфшә.

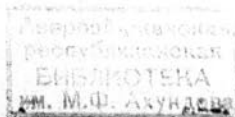
Чисми мәрмәр, һәлгә зүлфәри гара,
Ону көрән мэчнун олур авара,
Һөрүб сачларыны, салыб гатара,
Дүзүб телә, һәм готаза бәнәфшә.

Јашы он сәккизә јеничә јетмиш,
Көзәлликдә тамам хәлги мат етмиш,
Кәштә чыхмыш — јар кәлдијин ешитмиш,
Дага салыб бир аваза бәнәфшә.

Көјсүн ачыб, ағ голларын чырмасын,
Елә кәзсин, ону рәгиб көрмәсин,
Әгјар илә чыхыб сәјрә, дәрмәсин,
Лајиг олмаз анламаза бәнәфшә.

Сән салланыб габагымдан кедәндә,
Һәркиз галмаз сәбрү ихтијар мәндә.
Вагиф зүлфәрини тәриф едәндә,
Кәрәкдир ки, әввәл јаза: бәнәфшә.

Эпиграммалар
АҢ

*
* *

Бир көзэл ки, ширин ола бинадан,
Лүз ил кетсэ онун дады эхсилмээ.
Тэээлији, көһналији бир олур,
Көвһөр тэк гижмэтдэ ады эхсидмээ.

Көзэлликдэн дүшмээ һеч эсилзадэ,
Күнбәкүн гамәти дөнәр шүмшадэ,
Мөһри мөһәббәти олур зијада,
Е'тибары, е'тигады эхсилмээ.

Нә гэдәр ки, жүзә јетирсә јашы,
Та ки, һәкдән дүшә, титрәјә башы,
Кенә чан алмаға көзилә гашы,
Гәмзәсинин һеч чәллады эхсилмээ.

Чөвһәри пак олур тээә чавандан,
Һәркиз әл көтүрмээ шөвкәти шандан,
Мүжкан хәдәнкләрин кечирир чандан,
Пејканынын һеч полады эхсилмээ.

Вагиф, истәр исән көрәсән ләззәт,
Кәл сев бир дәрл билән, әһли-мәһәббәт,
Новчаванлар севән һеч олмаз раһәт,
Кечә-күндүз һеч фәрјады эхсилмээ.

*
* *

Сәрасәр бир јерә јығылса хублар,
Сәнин бир мујинә тај ола билмээ.
Күнәш тәки шө'лә верәр чамалын,
Белә көзәлликдә ај ола билмээ.

Һеч көзәли сән тәк шух көрмәмишәм,
Нә фајда, һүсүнү чох көрмәмишәм.
Узун кирпијин тәк ох көрмәмишәм,
Гашларын тәрзиндә јәј ола билмээ.

Һәсрәтиндән бағрым ган илән долуб,
Һејва тәки рәнким саралыб-солуб.
Бу хублуг ки, һәгдән бәхш олуб,
Һеч кимсәјә белә пәј ола билмээ.

Гәддин шаһбаз, ағ бәдәнин сәмән тәк,
Јанағын лаләдән зијада көјчәк.
Устад сәни чәкиб манәнди-мәләк,
Бундан артыг һәггү сәј ола билмээ.

Вагифәм мән сәнә һејран олмушам,
Гашларын јәјына гурбан олмушам,
Дәрдиндән дидәси кирјан олмушам,
Ганлы јашым кими чај ола билмээ.

*
* *

Чохдан бэри ярын фэрагиндэжэм,
Нэ олајды бир бураја кэлэјди,
Чэкэјди көнлүмү күнчи-зүлмэтдэн.
Дөндэрэјди үзүн аја, кэлэјди.

Көрмэја-көрмэја күл'үзарымы.
Бүлбүл тэк артырдым аһу зарымы,
Тэбибим олубан бу азарымы
Јетирэјди бир дэваја, кэлэјди.

Кедибэн кујиндэ гыллам шивэни,
Јыгарам башыма досту, дүшмэни,
О һа биллэм кэлмэз көрмэја мэни,
Бары, кенден тамашаја кэлэјди.

Үнүмдэн титрэди тамам вилајэт,
Едэ саидылар ки, гопду гијамэт,
Нэ гајым дурубдур ол сэрви-гамэт,
Тэрпэнэјди, бир лэрзаја кэлэјди.

Чэм олса јанымда тамам сэнэмлэр,
Дагылмаз көнлүмдэн фикру элэмлэр.
Ајага салыбдыр Вагифи гэмлэр,
Баш чэкэјди бинэваја кэлэјди.

*
* *

Бэдэнини күл јарадан илаһи,
Сарасэр этрини энбэр ејлэди,
Көзэлликдэ кимдир сэнэ тај ола,
Һүсүнү мэлэклэри чакэр ејлэди.

Сурэтини чэкди ол күн ки, нэггаш,
Чэмалыны гылды һэр көзэлдэн баш.
Чэбининэ гојду бир мүгэввэс гаш,
Сијаһ кирпијини хәнчэр ејлэди.

Зүлфүнү бэнзэтди мүшкин кэмэндэ,
Учун һэлгэ гојду сиби-зэгэндэ,
Лэбијин лэззэтин бэнзэтди гэндэ,
Дэһаныны шәһдү шәккэр ејлэди.

Сәни хэлг ејлэди күл дәсти тэк,
Пәридан ә'ласан, мэләкдэн көјчэк,
Чисминдир мүнәввэр агү назикрәк,
Ол сәмән синәни мәрмәр ејлэди.

Еј көзәллэр шаһы, кәрәм ет мана,
Бахмакилән һәркиз әгјардан јана,
Шүкр олсун аллаһа—Вагифи сана
Гапында гүлами-кәмтәр ејлэди.

*
* *

Бади-сәба, бир хәбәр вер көнләмә,
Ол күли-хәнданым нечүн кәлмәди?
Хәҗалым шәһрини гоҗду виранә,
Сәрвәрим, султаным нечүн кәлмәди?

Сәрхош јеришинә гурбан олдуғум,
Көрмәјәндә дәли-девраң олдуғум,
Мина кәрдәнинә һејран олдуғум,
Сәрви-хураманым нечүн кәлмәди?

Ғашы каман, кирпикләри гәмәлим,
Ағзы шәккәр, додағлары јемәлим,
Әлван кәлағажлы, бәјаз мәмәлим,
Синәси мејданым нечүн кәлмәди?

Меһрабү мәнбәрим, Кә'беји-үлјам,
Әғлим, һушум, чаным, һәм диним, дүнјам,
Елим, күнүм, обам, Мисрү Зүлејхам,
Јусифи-Кән'аным нечүн кәлмәди?

Нәсрин бинакушлум, бәнәфшә мујлум,
Пәриләр тәл'әтлим, мәлаик хојлум,
Бүллур ләтафәтлим, сәнубәр бојлум,
Һуријү ғылманым нечүн кәлмәди?

Ағзы хејир сөзлүм, дили диләклим,
Тәр голлум, ағ әллим, күмүш биләклим,
Ғарычгај чилвәлим, тавус бәзәклим,
Либасы әлваным нечүн кәлмәди?

Вағиф, илә дөндү бир сәәтимиз,
Нә сәбримиз галды, нә тағәтимиз,
Бу күндән беләдир гијамәтимиз:
Кәлмәди чананым, нечүн кәлмәди?

*
* *

Бојун сураһыдыр, бэдэнин бүллур,
Кәрдэнин чәкилмиш минадан, Пәри.
Сән һа бир сонасан, чүдә дүшүбсән
Бир бөлүк јашылбаш сонадан, Пәри.

Ихтилатын ширин, сөзүн мазәли,
Шәкәр күлүшүндән чаңлар тәзәли,
Елләр јарашығы, өлкә көзәли,
Нә көзәл доғубсан анадан, Пәри.

Үз јанында төкүлүбдүр тел назик,
Синә мејдан, зүлф пәришан, бел назик,
Ағыз назик, додаг назик, дил назик,
Ағ элләрин элван һанадан, Пәри.

Авчысы олмушам сән тәк маралын,
Хәјалымдан чыхмаз һәркиз хәјалын,
Әнлији, киршаны нејләр чамалын,
Сән елә көзәлсән бинадан, Пәри.

Күнәш тәки һәр чыханда сәһәрдән
Алырсан Вагифин әглини сәрдән.
Дуачынам, салма мәни нәзәрдән,
Әскик олмајасан сәнадан, Пәри.

*
* *

Еј һури лигалым, мәләк сималым,
Көзәлликдә олмаз кимсә сән кими.
Ал јанағын һәлгә-һәлгә јанында
Бәнәфшә зүлфләрин јасәмән кими.

Кәрдәниндә телләр нә көзәл телди,
Онларын мәскәни о назик белди,
Нә сәнки-мәрмәрди, нә бәрки-күлди,
Бу ағ әндам кими, бу бәдән кими.

Гамәтин тәк һеч бир гамәт бичилмәз
Додагларын тәр гөнчәдән сечилмәз,
Бүлбүл чәһ-чәһ вуруб күлләр ачылмаз,
Белә ширин-ширин сән күлән кими.

Нә хош ситәмкарсан залимү хунхар,
Онун үчүн сәндән чох килејим вар,
Билмәнәм ки, сәнә нә демиш әғјар,
Хәјалындыр мәндән кенә кен кими.

Вагифи мөһнәтү фәраға салма,
Әғјарын сөзүнү гулаға салма,
Мәни өз дәриндән ғыраға салма,
Һеч ашиг тапылмаз сәнә мән кими.

*
* *

Бади-саба, бир хабәр вер көнлүмә,
Көрүм о јанағы лалә кәлирми?
Һәсрәтиндән көнүл дөнүбдүр гана,
Баш чәкмәјә бизим һалә кәлирми?

Саллананда ејләр назү гәмзәләр,
Үз дөшәр пајинә көрән кимсәләр,
Гаш-көзә чәкмиш сијаһ сүрмәләр,
Сығал вериб хәтти халә, кәлирми?

Аллаһ мурадыны версин о јарын,
Рәгиби кујиндән сүрсүн о јарын,
Мүбарәк кушкна, көрсүн о јарын,
Мән чәкдијим аһү палә кәлирми?

Ох кирпијин учу а јаша дөнмүш,
Көзләрин чәллады тамаша дөнмүш,
Сәк рәгибин чаны нә даша дөнмүш,
Бир зәвалә көр һәвалә кәлирми?

Вагифәм, јарыдым доста, дүшмәнә,
Та ки, чүнун олдум јетишдим сәнә,
Сәнин тәки көзәл севән кимсәнә
Дәхи әглә, бир кәмалә кәлирми?

Ачыгбашда эхэр олса бир дилбэр,
Онда бу нишанлар мүзжэн кэрэк.
Эндамы ажинэ, гэдди мө'тэдил,
Сијаһ зүлфү гамәтинэ тән кэрэк.

Јанагы дәлеји-баһари кими,
Ләбләри јагутун кәнари кими,
Бир данэ насүфтэ мирвари кими,
Башдан ајагадэк агбәдән кэрэк.

Тәмизликдә ола мејләү һәвәси,
Олмаја ашигә назү гәмзәси,
Күл тәки гохуја нитгү һәфәси,
Зүлфү ја бәһәфшә, ја сәмән кэрэк.

Әл-ајагы гәйдәдә, дистурда,
Саги фәрбеи, топуғлары чухурда,
Бир гат әт ичиндә, сүмүјү хырда,
Агзы-буриу назик, үзү кеи кэрэк.

Нөврәсидә, он дөрд, он беш јашында,
Ејб олмаја кирпијиндә, гашында,
Һәјасы үзүндә, әгли башында,
Гуллуғда, сөнбәтдә мүстәһсэн кэрэк.

Товус кими чилвәләнә һәр сәһәр,
Бәзәк верә чамалына сәрбәсәр,
Дивдирмәмиш верә көнүлдән хәбәр,
Ишарә анлајыб һал билән кэрәк.

Јашадыгча чаванлана, еиләнә,
Бир һичабда, бир һәрдәдә әјләнә,
Нитгү һәфәсиндән чанлар динләнә,
Ширин данышыбан хош күлән кэрәк.

Гөвлә садиг ола, һәр фе'ли һәләл,
Билмәјә ким, фитнә һәдир, мәкрү ал,
Шам кими габагда дура нитги лаал,
Кәсилсә дә башы, динмәјән кэрәк.

Вагиф, јахшы чанан кэрәк чан үчүн,
Нәдир чох чалышмаг бу чаһан үчүн,
Бир көзәл ләзимдыр бизим хан үчүн,
Вали гуллуғунда әрз едән кэрәк.

* * *

Кетдим ала көзлү жарла данышым,
Деди оғлан, дур кет, сөз вахты дежил.
Ариф чохдур, етмэк олмаз ишарэт,
Ојнатма гашыны, көз вахты дежил.

Чаду гэмзэлэрин мэнлэн јағыдыр,
Бад эсир, зүлфүнү үздэн дағыдыр,
Бундан сонра өпүб, гучмаг чағыдыр,
Ихтилат кечибдир, сөз вахты дежил.

Вагиф дејир, јалвар јара, көнүл ал,
Бир бусэ дилэјиб, бојнуна гол сал,
Ара халват икэн, етмэ гилү гал,
Тез ол, чыхды чаным, наз вахты дејил.

* * *

Булуз зүлфү, ај габаглы көзэлин,
Дурубан башына доланмаг кэрэк,
Бир евдэ ки, белэ көзэл олмаја,
О ев бэрбад олуб таланмаг кэрэк.

Эндамы аг кэрэк, синэси мэрмэр,
Сијаһ зүлфү гамэтинэ барабэр,
Гојну ичи куја мүшклэ энбэр,
Басдыгы торпагы јаламаг кэрэк.

Сэрхош дуруб сарајындан баханда,
Аг кэрдэнэ һемајиллэр таханда,
Көзэ сүрмэ, гаша вэсмэ јаханда,
Чаным ешг одуна галанмаг кэрэк.

Чыха сарајындан чанлар алан тэк,
Хишмэ кэлэ кәһ-кәһ гәһри олан тэк,
Шаһмар зүлфү дал кэрдэнэ илан тэк,
Һэрдәм тәрпәнэнде буланмаг кэрэк.

Вагиф, сәнин ишин мүдам аһ олсун,
Сејрәгибин өмрү гој күтаһ олсун.
Һәмдәмсиз кимсәнэ экәр шаһ олсун,
Кәдадыр о кимсэ дыланмаг кэрэк.

*
* *

Бивәфасан, сәндән үз дөндәрмишәм,
Јаланчыја, бииграра бахмарам.
Сәни ох киријә һәсрәт гојарам,
Бағрын олса пара-пара, бахмарам.

Һарда көрсән бир севкили кимсәнә,
Истәр ки, хәјалын тез она дөнә, —
Мәним јарым кәрәк баха бир мәнә:
Гејри үзә бахан јара бахмарам.

Нигаб чәкиб үзә, халы кизләрәм.
Сијаһ зүлфү, рәнки-алы кизләрәм.
Гөнчә тәки күдчамалы кизләрәм.
Саллаам сәни аһу зара, бахмарам.

Јанымда е'тибар сата билмәзсән,
Бојнундан күнаһын ата билмәзсән,
Бизимлә ихтилат гата билмәзсән,
Данышма ки, о көфтара бахмарам.

Вағифи дерләрди чох көзәлсевән,
Елә билдим сән дә онун кимисән.
Билдим инди, валлаһ, сәндәкини мән:
Бивәфасан, бииграра бахмарам.

*
* *

Һарда көрсәм бир шух, каман гашлыны,
Истәрәм чанымы гурбан ејләрәм.
Тутам зүлфүн учун, дөнәм башына,
Бағрымы одуна бүрјан ејләрәм.

Мән билирәм гәдрин сәрхош чаванын,
Һәлгә-һәлгә зүлфүн, тәр зәнәхданын,
Бу күн әндамлынын, сәрви-рәванын
Дурам јеришинә сејран ејләрәм.

Мән онун дәрдинә олдум мүбтәлә,
Шәм'и-хијалыма о верир зија,
Хублардан ки, мәнә кәлсә һәр бәлә,
Истәмәм ондә мән дәрман ејләјәм.

Хублара вермишәм дин-иманымы,
Шөвкәти шанымы, аду санымы,
Чәллад тәк көзләри алса чанымы,
Намәрдәм, мән әкәр аман ејләјәм.

Вағифә рәһм ејлә, бари илаһи,
Акаһ ет дәрдимдән ол үзү маһи,
Гәдәм басыб бизә кәлсин накаһи,
Бир кечә мән ону мейман ејләјәм.

*
* *

Бир эндамы нэсрин, додағы гөңгө,
Бир гамәти күлбүн яра ашигәм.
Олса жүз үзү күл, кирмәз ејнимә,
Мән аячаг бир күл'үзара ашигәм.

Кечәләр сүбһәдәк ејләрәм нәлә,
Һәркиз дүшмәз көнлүм өзкә хәјалә,
Бир кәрдәни мина, ағзы пијалә,
Бир ләһчәси ширинкарә ашигәм.

Бир бухағы турунч, синәси мејдан,
Бир сөзү чәвахир, мирвари дәндан,
Бир марал бахышлы, кирпији пейкан,
Бир гашлары зүлфүгара ашигәм.

Бир күләндә ләбләриндән бал ахан,
Бир бәзәниб сәрхош товус тәк чыхан,
Бир ниґаб алтындан пүнһани бахан,
Бир әчајиб хошкөфтара ашигәм.

Вағифәм, бәдәндән чаным дағылыр,
Мәчнун кими ханиманым дағылыр,
Көрмәјәндә дин-иманым дағылыр:
Кечә-күндүз мән дидара ашигәм.

*
* *

Еј чаван гыз, мәндән белә кәзмә кен,
Мән сәнин үзүндә халы севмишәм.
Бәнд олмушам ширин-ширин сөзүнә,
Шәккәр додағында балы севмишәм.

Үзүн ағ, дәјирми, көзүн мәстана,
Бахышын баґрымы дөндәрди гана,
Ағзын сәдәф, дишләриндир дүрдапа,
Әчајиб чәвахир, лә'ли севмишәм.

Гашларын чәкили јајлара дөнүр,
Ағларам, мөз јашым чајлара дөнүр,
Бәзәнир, илләрә, ајлара дөнүр,
Чанлар алан бир маралы севмишәм.

Һәлгәләнир зүлфүн бухаг јанында,
Јај гашларын учу гулаг јанында,
Зәнәхдан ичиндә, јанаг јанында,
Гара телли бир хәталы севмишәм.

Чох көзәлсән, амма хојундур јаман,
Бахмазсан үзүмә мәним чох заман,
Вағиф дејир, сәнин әлиндән аман.
Мән бичарә нә һәвалы севмишәм.

*
* *

Чох замандыр, жарын нэсрэтиндэжэм,
Кэлэјди, бир ону бары көрөјдим,
Бүлбүл тэк фэрјадым чыхды фэлэкэ,
Чэннэт ијли күл'узары көрөјдим.

Басајды үзүмэ күл ајағыны,
Өпөјдим үзүнү, һәм додағыны,
Каһ ачајдым ағ синэнин бағыны,
Гөјнундакы гоша нары көрөјдим.

Каһ алајдым кэрдэнини гучаға,
Каһ үзүм сүртөјдим зүлфэ, бухаға,
Каһ да отурајдым габаг-габаға,
Данышајды, хош көфтары көрөјдим.

Билирмола бағрымдакы жараны,
Нечэ јахмыш мэн тэк күнү гараны,
Јар мэндэн кэсмэзди белэ араны,
Бу гөјмајан кимдир, бары, көрөјдим.

Вагифэм, һичрандыр мэним мэйшэрим,
Кечэ-күндүз чанан олмуш эзбэрим,
Кэрэм ејлэјибэн кэлсэ дилбэрим,
Кэсилirmi аһу зары көрөјдим?

*
* *

Севдијим алајды үзүндэн нигаб,
Бир дэ бахыб о чэмалы көрөјдим,
Тамаша елөјдим гаша, габаға,
Һэлгэ зүлфү, хэтти, халы көрөјдим.

Олмушам мэн она ашиги-дидар,
Тапылмаз бир белэ көзләри хумар,
Лэбиндэн нуш етмэк хэјалымда вар,
Јар билirmi бу хэјалы, көрөјдим.

О хублар сэрвэри, сэрхош сэлатын,
Ачајды сэрасэр көзэл сүфатын,
Гојајды эмэјдим гэндин, нэбатын,
Ағзындакы шэкэр, балы көрөјдим.

Көnlүнү ајна тэк ејлөјди пак,
Бир сөз десэм, олмајајды гезэбнак,
Дурајды гаршымда сэрхош, синэчак,
Хошигбалдыр, о игбалы көрөјдим.

Каһ нарын дэрөјдим, каһ күллэрини,
Каһ сијаһ зүлфүнүн сүнбүллэрини,
Каһ да бир тутајдым ағ эллэрини,
Вагиф дер, нэ мүлкү малы көрөјдим.

*
* *

Өлдө айна, көзө сүрмө чөкөндө,
Ала көзүн булагындан өпөјдим.
Зөнөхданын чеврэсиндэн, халындан,
Гэлэм гашын габагындан өпөјдим.

Зүлф илэн бээниб кэлэндө үзүн,
Гөсд едир јенө чан алмага көзүн,
Вэсфи-зэбанындан чыханда сөзүн,
Дилин, дишин, додагындан өпөјдим.

Алајдым јашмағын, ачыб кэмэрин,
Чыхарыб эјниндэн зэрбафын, зэрин,
Ијлэјиб-ијлэјиб зүлфү-энбэрин,
Үздэн сонра бухагындан өпөјдим.

Кечө-күндүз дуам будур тарыма,
Нола сәни сала бир күзарыма,
Ијлэјиб-ијлэјиб басам бағрыма,
Ики күлкээ јанагындан өпөјдим.

Вагифин бағрыны дөндәрдин көзө,
Јар одур ки, јарын чөврүнө дөзө,
Јарым салланыбан кэлэндө бизә,
Дүшүбән әл-ајагындан өпөјдим.

*
* *

Саллаа-саллана дөвләтханадан
Бир чыха бојинә гурбан олдуғум.
Көјдө мөлөк, јердө инсан көзәли
Сәнсән, хош хојинә гурбан олдуғум.

Һүснүй китабыны бүлбүлләр охур,
Јај гашын бағрыма хэдәнкин тохур,
Һәлгә бирчәјиндән јасәмән гохур,
Бәнәфшә мујинә гурбан олдуғум.

Ләбләрин шириндир шәрбәтдән артыг.
Үзүнү көрмәкдир дөвләтдән артыг,
Ешијиндир сәнин чәннәтдән артыг,
Кә'бәји-кујинә гурбан олдуғум.

*
* *

Еј мэлэк хојлу, туба бојлу јар.
Кујиндир чэннэти-ризваным мэним.
Һури гылман олса, кирмээ көзүмэ,
Сэнсэн чандан эзиз чананым мэним.

Пэрим, сэнубэрим, күлбэрки-тэрим,
Көвһарим, јагутум, лә'ли-әһмэрим,
Һекајәтим, фикрим, зикрим, әзбэрим,
Хәјалымда ширин ниһаным мэним.

Хуршиди-рүхсарәм, гәмәр чэбиним,
Баһарым, күлзарым, хүлди-бэриним,
Јарым, гәмкүсарым, хош назэниним,
Көзэлим, көјчәјим, чаваным мэним.

Вәһдәтим, хошкүнүм, сөһбәтим, дәмим,
Фәғфурум, гејсарим, Чәмшидим, Чәмим,
Хосровум, хаганым, шаһи—ә'зэмим,
Падшаһым, һәм ә'ла султаным мэним.

Зөвгүм, сәфам, сејрим, бағым, чәмәним,
Сүсәним, сүнбүлүм, лаләм, сәмәним,
Хәтаву Хүтәним, Чиним, Јәмәним
Һиндустаным, Румум, Ираным мэним.

Сөзүм, ихтилатым, һәр галү гилим,
Мәтләбим, мурадым, хатирим, мејлим,
Шәккәрим, Шириним, Күлшаһым, Лејлим
Зүлејхам, Јусифи-Кән'аным мэним.

Һәблүмәтин зүлфүн, Кә'бә үзүндүр,
Меһрабым, мәнбәрим гашын, көзүндүр,
Вагифәм, еј сәнәм, сәнин сөзүндүр
Кеча-күндүз фикрү хәјалым мэним.

*
* *

Мөним жарым сығалланыб кэлэндә,
Санасан ган сүзүр додагларындан.
Шө'лә верир зәнәхданын чеврәси,
Нур төкүлүр көчәк янагларындан.

Кәрдән чәкиб, тә'нә ғылар гулара,
Һәсрәтиндән бағрым дөнәр сулара,
Пәриләр евләды дерләр булара,
Булар да көзәлдир очагларындан.

Ағ синән көзәлдир, кәрдән көзәлдир,
Сәрасәр әндамын бирдән көзәлдир,
Сәрв гәддин сәнубәрдән көзәлдир,
Голларын, топуғун, бухагларындан.

Дәһанын сәдәфдир, дишләрин иңчи,
Сән мәни ејләдин елләр күлүнчү,
Либасын әлвандыр, чаргат нарынчы,
Сачаглар жарашыр ғырагларындан.

Вагифин дәрдини биләјди жары,
Дәрдинә бир дәрман ғылајды жары,
Гәдәм басыб мүдам кәләјди жары,
Өпәјдим әлиндән, ајагларындан.

*
* *

Күлкүн сәрәндазын таза күл кими,
Өфшан етмиш ај габағын үстүндән,
Јанағын јанында зүлфә тов вермиш,
Уғун салмыш тәр бухағын үстүндән.

Кәһ заман башына тирмә шал бағлар,
Кәһ олуր ки, зүлф кизләјиб, хал бағлар.
Қалағәјын габағына ал бағлар,
Јашылын алтындан, ағын үстүндән.

Нә көзәл адамсан, ај гашлары јај,
Һеч новчован кәлә билмәз сәнә тај,
Күлабатын ғыјдыр, јохса јенки ај,
Өпәр, гучар күл јанағын үстүндән.

Бизим илә олуб һачагдан ашна,
Кенә һәр көрәндә истәр јашына,
Һичаб ејләр, кәтан салыр башына,
Оғрун бахар о Јашмағын үстүндән.

Вардыр ширин-ширин хош ихтилатын,
Нә фајда, Вагифә јох илтифатын,
Товус ганады тәк учу чаргатын,
Пәрваз ејләр солу-сағын үстүндән.

*
* *

Өжүмөсүн кимсэ, көзөлөм, дежиб
Ајры тәһәр олур һалы көзөлин.
Күләш үзлү, ширин сөзлү, хошгылыг,
Ләбләриндән ахар балы көзөлин.

Гашы тағ-тағ кәрәк, габағы назик,
Ағзы, бурну, дили, додағы назик,
Балдырлары јоғун, ајағы назик,
Вар эндамы олур долу көзөлин.

Јанағы күл, зүлфү јасәмән кәрәк,
Мәмәси дик, ағ синәси кен кәрәк,
Һалдан хәбәр верән, дәрд билән кәрәк,
Һеч олмаја мәкрү алы көзөлин.

Јумру ола бухағы, кен ола үзү,
Чох дәрдмәнд ола, дәрд билә өзү,
Күндә сүрмәләнә мәстанә көзү,
Әли ола ал һәналы көзөлин.

Өзкә илән һәркиз олмаја иши,
Гафијә, гәзәлдән һәм чыха башы,
Булаг тәк гајнаја һәма көз, гашы,
Артыг ола һәм камалы көзөлин.

Көзәл кәрәк әл көтүрә чәфадән,
Ләззәт көрә һәр дәм зөвгү сәфадән,
Вагифәм, гачарам мән бивәфадән,
Гурбаныјам бир вәфалы көзөлин.

*
* *

Ғәдәм басдын, сән сәфалар кәтирдин,
Көзүм үстә, еј мәстанә, хош кәлдин.
Башү чаным сәннин пәјәндазындыр,
Пешкәшиндир бу гәмханә, хош кәлдин.

Тәшриф ки, бујурдун көтүрдүн гәдәм,
Кәрәкдир пәјинә үз нисар едәм,
Доланам башына, дөнәм дәмбәдәм,
Нә ки, гуллуғунду—сана, хош кәлдин.

Мән гурбанам зүлфүндәки күлаба,
Гохусу тән едир ол мишки-наба,
Мәни дәрдин дөндәрмишди кәбабә,
Галмыш идим јана-јана, хош кәлдин.

Охлар вурдун мәнә көзү гаш илән,
Намәләр јазардым ганлы јаш илән.
Бујур, та бәндәлик едим баш илән,
Һәр нә гуллуғундур, чана, хош кәлдин.

Мән Вагифәм, шүкүр, јетдим мурада,
Дәхи арузум јохдур фани дүнјада.
Чох-чох кәрәм етдин, еј һурнзада,
Јетирдин дәрди дәрмана, хош кәлдин.

*
* *

Дәрдин мәни һејвалара дөндәрди,
Еј сачлары сијаһ, үзү ағ кәлин.
Та ки, көрдүм чамалынын шө'ләсин,
Әриди бағрымда тамам јағ, кәлин.

Сәнин һәсрәтини вилајәт чәкәр,
Гәмзән јајы дәјәр, мөлаләт чәкәр,
Чәмалындан мөләк хәчаләт чәкәр,
Һүснүн ејләр аја, күнә лағ, кәлин.

Нә олур, үзүндән ниғаб аласан,
Бир ләһзә һалыма нәзәр саласан,
Сәһәрдән ачылмыш тәзә лаләсэн,
Сәнин сәјранкаһын олур дағ, кәлин.

Гәддин тәк нә әр-әр, нә шүмшад олур.
Ону көрчәк, гәмдән чан азад олур,
Мәним көнлүм сәнин илән шад олур,
Сән ејләрсән дамағымы чағ, кәлин.

Бәләләрдән сәни сахласын худа,
Сән тәк көзәл елдән олмасын чүда,
Хәстә Вагиф өлсә, башына фәда,
Тәки олсун сәнин чанын сағ, кәлин.

*
* *

Сијаһ зүлфүн гәддин илән бәрабәр,
Назик ағ әндамын бәјаз гар, кәлин,
Салланышын тамам чаһана дәјәр,
Сәнин тәк бир көзәл һарда вар, кәлин.

Мәләјикләр кәлир сәни салама,
Гәмзән мәни чапды, кәл бах јарама.
Шәккәр гүббәсидир, јохса шамама,
Гојнун ичиндәки гоша нар, кәлин?

Сәни севән әгли, камалы нејләр,
Дәхи көрмүш өзкә чәмалы нејләр,
Бу дүнијада мүлкү о, малы нејләр,
Һәр ким олса сәнин илән јар, кәлин.

Кејибсән әјнинә күл пирәһәни,
Чәмалын шө'ләси тутмуш дөврәни,
Накәһдән көзләрим көрәндә сәни,
Галмады чанымда ихтијар, кәлин.

Һәсрәтиндән Вагиф дүшдү дәрдә, кәл,
Һеч әјләнмә ирәлидә, кердә, кәл,
Бир кәлибсән, кәрәм ејлә, бир дә кәл,
Көнлүм чәкир сәнә интизар, кәлин.

*
* *

Нэ көзэл сүрмэдэн чила кэтирди,
Дөнүб бир афэти-чана көзлэрин.
Апарды аглымы, дин-иманымы
Сэнин белэ бир мәстанэ көзлэрин.

Гэмзэ тигин чэкди, чалды чанымы,
Бир чаллада дөндү, алды чанымы,
Кенэ жанар ода салды чанымы,
Гојду мәни јана-јана көзлэрин.

Ала көзлэр хумарланыр, сүзүлүр,
Һэр гыја баханда, чаным үзүлүр.
Мүжканларын синэм үстэ дүзүлүр,
Мејл едәндэ бу мөкана көзлэрин.

Һүснүн күлэ бәнзәр, бојун минајә,
Чаным, гурбан олсун белэ сонајә,
Кирпийин хэдәнкин вурду синајә,
Етди багрым шана-шана көзлэрин.

Хәјалын көнлүмдә, көзүмдә кәзәр,
Хумар-хумар бахар, чанымы үзәр.
Шикәстә Вагифдән кәсмәсин нәзәр,
Рәһм ејләсин мән меймана көзлэрин.

*
* *

Еј Мәккәни, Мәдинәни жарадан,
Бир фикир чәк әһвалына Вагифин,
Ол гашы гибләјә үз сүртмәк истәр.
Мәдәд ејлә игбалына Вагифин.

Көзүндән ираға дүшүбдүр жары,
Кәсилиб көнлүнүн сәбрү-гәрары.
Үз чевирмиш јенә Мәдинә сары.
Нә дүшүбдүр хәјалына Вагифин.

Мәним жарым дејил ол Кә'бәдән кәм,
Хал һәчәрүл-әсвәд, дәһаны зәм-зәм,
Бир заман олсајдым онунла һәмдәм,
Хәт чәкиб вәбалына Вагифин.

Сәрхош дуруб миһна бәјлу сағыдан,
Јаралыдыр гәмзәси ол јағыдан.
Зүлфү әнбәр — ағлы башдан дағыдан:
Нә сөзү вар камалына Вагифин.

Јүз зүлфү пәришан, һинду хал олса,
Јүз шәкәр көфтарлы, ләби бал олса,
Јүз шириндил, әнбәрбу марал олса,
Јетә билмәз маралына Вагифин.

*
* *

Мәни гәрг ејләдин гәм дәрјасына,
Еј чешми-хумарым, нөшүн ағладың?
Еј көзүм, нә дәјиб көјрәк көнлүнә?
Еј ширин көфтарым, нөшүн ағладың?

Кәрдәниндә зүлфүн тәр сүнбүл кими,
Сонадан үзүлмүш гарател кими,
Сән кәрәк күләсән гызыл күл кими,
Еј лалә рухсарым, нөшүн ағладың?

Олмаја сән мәни биһгар сандын,
Зарафат ејләдим, она йнандын,
Нә дәјди көнлүнә, нәдән буландын,
Дишләри мирварым, нөшүн ағладың?

Бағрым башын шан-шан ејләдин, дәлдин,
Дөнүм көзләринә, аз агла—өлдүн;
Дејәрдин, күләрдин, белә дејилдин,
Мәним чадукәрим, нөшүн ағладың?

Һәр кәс көрән дәмдә өз сирдашыны,
Мәкәр төкәр габағыны-гашыны?
Ода јахдын чијәрмин башыны,
Вагиф дер: дилдарым, нөшүн ағладың?

*
* *

Бир бэяз кэрдэнли, мэрмэр синэли,
Кэрдэнинэ гурбан миналар олсун.
Учу тэр чыгалы сијаһ теллэрин
Сэдгэси јашылбаш соналар олсун.

Нэ дедим мэн сэнэ, еј үзү маһым,
Сэн мэндэн күсүбсэн, еј гибләһым,
Өлдүр мәни, кэр вар исэ күнаһым,
Ал ганым эллэрдэ һаналар олсун.

Нечэ ки, көрүрсэн өзүн филмэсэл,
Чамалындыр чаһан ичрэ бибэдэл,
Өзүн кими кэрэк хојун да көзэл,
Сэндэ нечүн белэ эдалар олсун?

Дост дост илэ эбэс јерэ савашмаз,
Севәннин севәндән көнлү булашмаз,
Бикеф олмаг көзәллэрэ јарашмаз:
Көзәлдэ кэрэк хош сәфалар олсун.

Ешитдим күсүбсэн, тәрпәнди дәрдим,
Јалварыб көнлүнү алмаг истәрдим,
Гуллуғуна намэ јазыб көндәрдим,
Биздән сәнэ чох-чоһ дуалар олсун.

Вагиф, чанан илэ тэр олду ара,
Имдад сәнэ галды, ејлэ бир чара,
Бир гафијэ гајыр, көндәр ол јара,
Бәлкә дәрдимизә дөвалар олсун.

*
* *

Бир мина кэрдэнли, күл үзлү јарын
Һәр ахшам, һәр сәһәр јанағындан өп.
Дуруб долан пәрванэ тәк башына,
Сығалла теллэрин, габағындан өп.

Бир көзәл көрмүшәм бу кәлән кәштә,
Фәрагы башында, севдасы башда,
Һәр ахшам, һәр сәһәр султаны чашда,
Галдырыб чәнәсин, бухағындан өп.

Нә ола охуја, һәм јаза «Вагиф,
Муштаг олдуң кәлән бу ғыза, Вагиф,
Бир беләси кәлсә кәр сизә, Вагиф,
Ејлэ сәчдә, икрам, ајағындан өп.

*
* *

Бир заман хавада ганад сахлајын,
Сөзүм вардыр мәнин сизэ, дурналар.
Гатарлашыб нэ дијардан кәлирсиз?
Бир хәбәр версәниз бизэ, дурналар.

Сизэ мүштаг дурур Бағдад елләри,
Көзләјә-көзләјә галыб јоллары,
Аста ганад чалын, гафил телләри,
Һејифдир, саларсыз дүзэ, дурналар.

Хејли вахтдыр, јарын фәрағындајам,
Пәрванэ тәк һүснүн чырағындајам,
Бир ала көзлүнүн сорағындајам,
Көрүнүрмү, көрүн, көзэ, дурналар.

Мән севмишәм ала көзүн сүрмәсин,
Бәднәзәр кәсибән, зијан вермәсин,
Сағын кәзин, лачын көзү көрмәсин,
Горхурам сәфнизи поза, дурналар.

Назәнин-назәнин едәрсиз аваз,
Руһлар тәзәләнир, олур сәрәфраз,
Вағифин дэ көнлү чох едәр пәрваз,
Һәрдән сизин илә кәзэ, дурналар.

*
* *

Еј чананым, сән бәзәниб кәләндә,
Ају күн гаршына пишваза кедәр.
Кә'бәји-кујинэ күндә мин кәрә,
Мәләкләр јыгылыб намаза кедәр.

Ағ күлә тәшбәһдир бәдәнин бүтүн,
Дәрдиндән аләмә салмышам бир үн,
Сәни севән чаван олур күнбәкүн
Гарымаз, башатан тәр-тазә кедир.

Сәнубәр гамәтин нә хош хумардыр,
Һәсрәтиндән сызылдајан јарамдыр,
Сәндән ајры дирлик мәнә һарамдыр,
Ахыр бир күн өмрүм күдаза кедәр.

Синәси мәрмәрдир, сәрвдир гамәт,
Үзүнү көрмәсәм, гопар гијамәт,
Отуруб зүлфүндән етсәм һекајәт,
Дәрдим артар тули-дираза кедәр.

Сән күлсән, бүлбүл сев, хары истәмә:
Һәркиз камал истә, вары истәмә,
Мејл ејлә Вағифә, сары истәмә,
Өзү шаһбаз олан шаһбаза кедәр.

*
* *

Јај гыш бучагында, ал јанаг үстә
Нә хош хумарланыр мәстанә көзләр,
Сүрмәли кирпичдән охлар чәкилиб,
Ејләјиб багрымы нишанә көзләр.

Гәмзә пејканилә төкдү ганымы,
Хәталара салды дин-иманымы,
Әкри дурду, сүзкүн бахды, чанымы
Алды о шух көзләр, амма нә көзләр.

Симасы шәһлаји, тәрһи бадами,
Бахышы мөһрибан, өзү һәрамы,
Гулдур она сијаһ зүлфүн төмами,
Ола билмәз белә шаһанә көзләр.

Сәмән ијли, сәһаби зүлф, ај габаг,
Гөнчә дәһан, дүр диш, әргәван додаг,
Мүнәввәр үз, лалә зәнәх, тәр бухаг,
Тамам бир јанәдир, бир јанә көзләр.

Вагиф ки, дүшүбдүр әгли камалдан,
Әскик олмаз башы говғадан, галван,
Нә зүлфләрдән билин, нә хәттү халдан,
Ејләјибдир ону диванә көзләр.

*
* *

Еј марал бахышлы, сона сығаллы,
Нә көзәлдир сәндә о гара теллар.
Кәмәнд кими төкүлүбдүр кәрдәнә,
Дөнүбдүр сәрасәр шаһмара теллар.

Сәнә сығал вериб, әчәб тәр дүшүб,
Һөрүлүб гәддилән бәрабәр дүшүб,
Санасан мәләкдән балу пәр дүшүб,
Дүзүлүб далында гатара теллар.

Бәнәфшәдән тазә, сүнбүлдән көзәл,
Өтүб учу дүшүб о белдән көзәл,
Һеч тел көрмәмишәм*бу телдән көзәл,
Олмазыбдыр белә ашкара теллар.

Сәнә һејран олуб халгын чохусу,
Көрәнләрин кәсилибдир јухусу,
Мүшкү әнбәр кими кәлир гохусу,
Дөнүб Чиндән кәлән әттарә теллар.

Зүлфләрини чин-чин гојуб үзә сән,
Саллан сәрхош, сејрана чых дүзә сән.
Сән кәрәкдир Вагиф илән кәзәсэн,
Көрүнмәјә һәркиз әјјарә теллар.

*
* *

Үенә гәһри кечиб хублар шәһинин,
Биздән лүтфү шәфәггәти кәсибдир,
Әввәлки тәк дәхи бахмаз үзүмә,
Үз дөндәриб илтифаты кәсибдир.

Мәндән күсүбдүр јалварырам барышмаз,
Синә ачыб, гучаглашыб сарышмаз,
Күндәки тәк кәлмәз, дејиб данышмаз,
Ширин-ширин һекајәти кәсибдир.

Мәнә үммид вериб чәкмә гәм демәз,
Дәрдләринә дәрман едәрәм демәз,
Тәклиф едиб бир ләбиндән әм демәз,
Һәм шәкәри, һәм нәбаты кәсибдир.

Әјибдир гәддимә јәј гаш габагда,
Көзүм галды зәнәхданда, бухагда,
Сәбрү гәрарымы күлкәз јанагда
Сијаһ зүлфүн о зүлматы кәсибдир.

Вагифәм, чох муштагам бир никара,
Нејләјим ејләмәз дәрдимә чара,
Һеч билмирәм нә олубдур бу јара,
Күләр үзү, хош сүфаты кәсибдир.

*
* *

Мән сәнә олмушам дидар ашиги
Сән үзүнү бүрүмәјин нәдәндир?
Ширин сөзләринин чох мүштагјим,
Данышмајыб киримәјин нәдәндир.

Әлин далда тутуб, башын јанында,
Һәркиз тел көрүмәз гашын јанында,
Мәним кими бир сирдашын јанында
Гајым-гајым сарынмағын нәдәндир?

Ешиг кәрәк көзәл олан кимсәнин,
Та гылмаја тәркин назү гәмзәнин,
Јарлыгда ки, јохдур хәјалын сәнин.
Бәс дүнјада јаранмағың нәдәндир.

Күмүш кәмәр бәнд ејләмиш мијана,
Гурбај олсун чаным чана гыјана
Отуруб-отуруб јөнү о јана,
Күсүб, дуруб јеримәјин нәдәндир?

Вагифәм, эзәлдән бир көвһәр идим,
Сафлыгда полада бәрабәр идим.
Та ки, сәни көрдүм, мум тәк әрдидим
Һеч демәзсән әримәјин нәдәндир?

*
* *

Еј Кэ'бэм, Кэрбэлам, Мэккэм, Мэдинэм,
Бир заман кујиндэ зијарэтимдир.
Гиблэ дејиб, гашларына баш эјмэк —
Кеча-күндүз мэним ибадэтимдир.

Һэр нэ десэм, сэн инчимэ сөзүмдэн,
Сэрхошунам, јох хэбэрим өзүмдэн,
Шол гамэтин јазынанда көзүмдэн,
Санасан ки, һэшру гијамэтимдир.

Бағламышам дин-иманы зүлфүнэ,
Мэним кими һејран һаны зүлфүнэ,
Тапшырыб кедирэм чаны зүлфүнэ,
Јахшы сахла, сэндэ эманэтимдир.

Сэнсэн мэним ајым, күнүм, һилалым,
Дөвлэтим, игбалым, чаһым, чэлалым,
Көзэл үзүн даим фикрү хэјалым,
Сөзүн дилдэ ширин һекајэтимдир.

Соналар хэчилдир сијаһ телиндэн,
Тутилэр лал олуր ширин дилиндэн,
Шикэстэ Вагифэм, сэнин элиндэн
Һэр кимэ ки, јетсэм, шикајэтимдир.

*
* *

Севдијим, лэблэрин јагута бэизэр,
Сарасэр дишлэрин дүрданэдэндир.
Сэдэф дһананьдан чыхан сөзлэрин
Һэр бири бир гејри хэзанэдэндир.

Нэдэндир сөзүмэ чаваб вермэмэк,
Һэм чамал кизлэјиб, үз көстэрмэмэк..
Кечэлэр көзлэрим хабы көрмэмэк,
Ол сијаһ нэркиси-мастанэдэндир.

Мэн һа сэни нури-илаһи саннам,
Чамалынын шө'лэсинэ доланнам,
Атэшинэ мэрдү мэрданэ јаннам,
Бу хасијјат мэнэ пэрванэдэндир.

Бир намэ јазмышам чан үзэ-үзэ,
Бади-сэба, апар сэн о күл үзэ,
Сорушса јар ки, бу *кимдэндир бизэ?
Сөјләкилен: — Сизин диванэдэндир.

Хумар-хумар бахмаг көз гајдасыдыр..
Лалэ тэк гызармаг үз гајдасыдыр,
Пэришанлыг зүлфүн өз гајдасыдыр,
Нэ бади-сэбадэн, нэ шанэдэндир.

Мүштагдыр үзүнэ көзү Вагифин,
Јолунда пајондаз үзү Вагифин,
Сэнсэн фикри, зикри, сөзү Вагифин..
Гејри сөз јанында эфсанэдэндир.

*
* *

Ал кејиб чыхсан күлшэн сејринэ,
Јығылы башына күллэр доланыр.
Махтаб хүснүнэ бэндэ фэрмандыр,
Гуллуғунда ајлар, иллэр доланыр.

Көрмәмишәм сән тәк бир мөләкзадә,
Дәрдини чәкәрәм һәддән зијада,
Кирпикләрин учу дүшәндә јада,
Бағрымын башында милләр доланыр.

Мән Фәрһадам, сән бир Ширин дәһансан,
Дәрдин заһир, амма өзүн нәһансан,
Көзәллик бабында шаһи-чәһансан,
Ешијиндә јүз миң гуллар доланыр.

Ејләјибсән мәни ешгә кирифтар,
Күндүзүм бигәрар, кечәләр бидар,
Рөвзеји-кујиндә кәзәндә әғјар,
Чешмим кирдабында селләр доланыр.

Ләбләрин бағрымы пүрхун ејләмиш,
Ахытмыш көз јашым Чәјһун ејләмиш,
Һәсрәтин Вағифи Мәчһун ејләмиш,
Онун үчүн кәзир чөлләр доланыр.

*
* *

Күр ғырағынын әчәб сејранкаһы вар,
Јашылбаш сонасы, һајыф ки, јохдур.
Учу тәр чығалы сијаһ телләрин
Һәрдән тамашасы, һајыф ки, јохдур.

Ғыш күнү ғышлағы Ғырағбасанын,
Көзүдүр Аранын, чүмлә-чаһанын,
Белә көзәл јерин, көзәл мәканын
Бир көзәл обасы, һајыф ки, јохдур.

Чохдур ағ бәдәдли, бүллур бухағлы,
Лалә зәнәхданлы, гөнчә додағлы.
Амма ширин дилли, ачығ габағлы,
Көнүл ашинасы, һајыф ки, јохдур.

Һавасындан торпағынын, јеринин,
Дадызмаз дәһанын, ләби-ширинин,
Пәри чохдур, нә фәјда һеч биринин
Адамлығ әдасы, һајыф ки, јохдур.

Учу әшрәфили, булут кими сач,
Дал кәрдәндә һәр һөрүјү бир гулач.
Кәләғајы әлван, гәсәбә ғығач,
Алтындан чунасы, һајыф ки, јохдур.

Зәр һашијә ал нимтәнә үстүндә,
Халлар үз јанында, чәнә үстүндә,

Бухагын алтында, синэ үстүндэ,
Зүлфүн бурулмасы, һајыф ки, јохдур.

Лачын тэки башда ала томаға,
Лашмағы тутмаја дишэ, додаға,
Чаллад кими дуруб габаг-габаға
Бахыб чан алмағы, һајыф ки, јохдур.

Чүнки јорғунујам мән бу јолларын,
Ғајдасыны билләм һәр үсулларын,
Күмүш биләкләрин, бәјаз голларын,
Сары кәһрәбасы, һајыф ки, јохдур.

Ајна тутуб һәрдем чамал көрмәси,
Зүлфэ, зәнәхдана сыгал вермәси,
Сәһәр ала көзүн сијаһ сүрмәси,
Әлинин һәнәсы, һајыф ки, јохдур.

Вагиф һагдан диләр лүтфү кәрәмләр,
Белә јердә галан, валлаһ, вәрәмләр.
Јенә јада дүшдү бизим сәнәмләр,
Кетмәјин бинасы, һајыф ки, јохдур.

*
* *

Сәһәр-сәһәр һәсрәт илә кәзирдим,
Чүт гоша нар көрдүм ики синәдә.
Бириси гыз иди, бириси кәлин,
Чан гурбан ејләрәм икисинә дә.

Кәлин булагда әл-үзүнү јујур,
Гыз дејир: кәл кедәк, һәрифләр дујур,
Белә көзәл севән әлдәнми гојур,
Чан гурбан ејләрәм икисинә дә.

Кәлинин додағыдыр Тәбризин мәти,
Әли-алтмыш түмән гызын гижмәти,
Белә көзәл севән нејләр чәннәти,
Чан гурбан ејләрәм икисинә дә.

Кәлинин јахасы полад ијнәли,
Гызын јахасыдыр чарпаз дүмәли.
Икиси дә бир-бириндән өмәли,
Чан гурбан ејләрәм икисинә дә.

Қабабым олајды, көзүм олајды,
Јар јанында өткүн сөзүм олајды,
Вагиф дејир: ики көзүм олајды,
Бахајдым буларын икисинә дә.

*
* *

Гајнар көзләриндән, шух бахышындан
Эчајиб фитнеләр, фелләр көрүнүр.
Сәф-сәф дуран сижәһ кирпикләриндир,
Јохса ки, көзүмә милләр көрүнүр?

Ағзы пијаләсән, гәдди миңасан,
Нечин отурусан мәнән јана сән?
Елә сандым јашыл башлы сонасан,
Сәндә тәр чыгалы телләр көрүнүр.

Кедән, кетмә, бир бәри бах, ај кедән,
Көзүм дојмаз сән тәк көзәл кимсәдән,
Кәһ јахадан шө'лә верир ағ бәдән,
Кәһ олур ки, назик әлләр көрүнүр.

Гәддиң тә'нә вурар о сәрви-наза,
Чан гурбан ејләрәм сән тәк шаһбаза,
Үзүн кими, зүлфүн кими тәр-таза
Нә лаләләр, нә сүнбүлләр көрүнүр.

Вағиф, јад ет сәни јад ејләјәни,
Доғру санма һәр бир јарам дејәни.
Гојмаз көз өнүндән севән севәни,
Көнүлдән көнүлә јоллар көрүнүр.

*
* *

Еј симасы тэрлан, синэси тонгун,
Сона тэк теллэрин чыгаланыбдыр.
Башына дөнмөкдөн элми көтүррөм,
Чан мүргү зүлфүндө жуваланыбдыр.

Јохдур бэрабэрин инсанда сэнин,
Һурисэн, пэрисэн—беһишт мөскөнин,
Шүмшад кими чэкилибдир кэрдэнин,
Сүраһија дөнүб миналаныбдыр.

Тутилэр сөз тэһрин данышса жүз көз,
Белэ ширин-ширин даныша билмээ.
Ағ эллэрин олуб эчајиб күлкөз,
Гана батыб јохса һоналаныбдыр?

Гашын чөллад, көзүн шухи-ситэмкар,
Һэр баханда жүз ган ејлэр ашикар,
Јенэ чан адмага хэјалынмы вар?
Мэстанэ көзлэрин алаланыбдыр.

Вагифэ, еј сэнэм, чөврү аз ејлэ,
Хэјалыны хэјалыма саз ејлэ,
Бундан белэ бизи сэрэфраз ејлэ,
Чаным чох јолунда чэфаланыбдыр.

*
* *

Ала көзлү, сэрв бојлу дилбэрим,
Һасрэтин чэқдијим чанан, бари бах.
Кеча-күндүз фикрим-зикрим, эзбэрим,
Үзүлдү тагэтим, аман, бари бах.

Ким дөзэр мэним тэк белэ фиргэтэ,
Рэнчү мэшэггэтэ, бари-мөһнэтэ,
Һачандыр дүшмүшэм тари-зүлмэтэ,
Чэкилсин үстүмдэн думан, бари бах.

Пајибэндэм, гэми-ешгэ кирифтар,
Һичран атэшиндэн чан олду бимар,
Рази-диллим едэ билмэм ашикар,
Чэкэрэм дэрдени пүнһан, бари бах.

Күнбэкүн көнлүмүн артыр губары,
Пэришандыр, тапмаз о гэмкүсары,
Өлсүн, иткин олсун белэ эгјары,
Кэзмэсин арада јаман, бари бах.

Чох чэкир һичрини Вагифи-хэстэ,
Јејлү һаһар, шамү сөһэр пөјвөстэ,
Еј јанагы лалэ, лэблэри пүстэ,
Ағзы һабат, шэкэр зэбан, бари бах.

*
* *

Нэ көзэлдир бу чаванын чамалы,
Гашы, көзү габагына жарашмыш,
Сијаһ кирпијиндэ чавахир сүрмэ
Ала көзүн ғырагына жарашмыш.

Мэн ашиг олмушам о хош сүфата,
Кэрэждир бизимлэ ихтилат гата,
Данышанда ағзы дөнэр набата,
Дили, диши додагына жарашмыш.

Сачын чыгалары нимтэнэсиндэ,
Мәрмәр мәмэлэри тэр синэсиндэ,
Һэлгэ-һэлгэ бирчэк ағ чэнэсиндэ
Чин-чин олмуш бухагына жарашмыш.

Сэрасэр батыбдыр мүшкү күлаба,
Һэсрэтиндэн бағрым дөндү кабаба,
Ағ үз чөһрэсиндэ ғызыл гуллаба
Ал чаргатын ғырагына жарашмыш.

Вагиф та ки, дура тамашасына,
Билмэз баха бэзэјинин һансына.
Бүллур билэклэри кәһрәбасына,
Күл элиндэ голбагына жарашмыш.

*
* *

Јенэ сәни көрдүм, бағрым охланды,
Еј эф'и бахышлы, һавалы сәрхош.
Үзүн көјчэк, гашын чәллад, көзүн шух,
Көрмәдим сәнин тәк маралы сәрхош.

Дидарына мүштаг олуб галмалы,
Башына дөнмәли, дәрдин алмалы,
Бир ајна габағлы, әјри чалмалы,
Әлван калағажлы, сәфалы сәрхош.

Көзләри сүрмәли, јанағы халлы,
Бир лачын сөвдалы, тәрлан хәјаллы,
Голлары бәзбәндли, бојну һејкәлли,
Ағ әлләри әлван һәнәлы сәрхош.

Отурмушу Ширин, дурушу Јејли,
Гәмзәси ситәмли, јары килејли,
Кечә-күндүз зөвгү сәфадә мејли,
Һәм өзү, һәм фикрү хәјалы сәрхош.

Әглин алдын, јарам,—дејин Вагифин,
Јанылатдын әлифин, бејин Вагифин,
Үз көстәрдин, јыхдын евин Вагифин,
Ола билмәз сән тәк бәлалы сәрхош.

*
* *

Бир-биринэ һэмдэм ики новчаван,
Бири күлдүр, бири күлкэз жанаглы,
Бири тэр синэли, айна эндамлы,
Бири нар мэмэли, нэсрин бухаглы.

Бири лачын көзлү, тэрлан гэмээли,
Бири гырғы башлы, сона чилвэли,
Бири шэккэр сөзлү, ширин кэлмэли,
Бири гэнд ағызды, гаймаг додаглы.

Бири сэрәсәр ағ, һәм сијаһ телли,
Бири бугдајыдыр, амма шәкилли.
Бири хош ғылыглы, мэләк мисилли,
Бири сәрв бојлу, шүмшад будаглы.

Бири бәстә бојлу, нарынч өртүклү,
Бири шух бахышлы, хәнчәр кирпикли,
Бири дал кәрдәнли, сүзкүн сүмүклү,
Бири узун гашлы, һәм кен габаглы.

Ахыр чана јетирәрсиз Вагифи,
Ағлајымбан көтүрәрсиз Вагифи,
Бир күн олу, итирәрсиз Вагифи,
О гәдәр кәзәрсиз әли чыраглы.

*
* *

Сәһәр-сәһәр әсэн гиллә јелләри,
Һеч јолун дүшдүмү чанан дағына?
Ағ синәдән сөјлә, тәр шамамәдән,
Көрүм, әл дәјмишми чанан тағына?

Һәсрәтиндән бағрым күл, шанә бәнзәр,
Мәнә Вәргә, сәнә Күлша нә бәнзәр?
Јарын гојну ичи күлшәнә бәнзәр,
Истәр пәрваз едә чанан дағына.

Көтүр күнәш чамалындан ол ағ јар,
Сән бәри бах, гој сөјләнсин ол әғјар,
Рәгиб әлсүн, биз икимиз олағ јар,
Нә вар ондан гејри чанан дағына.

О чаванын өмрү нурдур, јашы нур,
Сеј рәгибин төк көзүндән јашы нур,
Мәни көрчәк биләмәм нөшүн јашынын,
Салыр чамалыны чанан дағына.

Вагифәм, көнлүмү дағын ејләрәм,
Јардан ајры хош күн дахы нејләрәм,
Синәмдә мән өзкә дағы нејләрәм,
Гојмушам чанымы чанан дағына.

ГЭЗЭЛЛЭР

*
* *

Сачына ујмуш хэјалым чүнки энбарбу кими,
Ол сэбэбдэн инчэлиб гэддим олубдур му кими.

Ола ки, тимсалыма бир баха шэһла көзлүлэр,
Еј мүсэввир, чэк мэним тэсвирими эбру кими.

Һанда ким, бир кэрдэни-симинү күл эндам ола,
Билмэнэм ким, нэ едим, мэндэн гачарлар гу кими.

Өз хошумла мэн эсири-гэмзэ олмаздым, вэли
Сенрэ салды ол хумар көзлэр мэни чаду кими.

Вагифэм, јохдур мэне чаһи-зэнэхдандан ничат,
Көстэрир эһвалымы ајдын үзүн күзку кими.

*
* *

Еј күли-хэндан, фэрагындан сэнин ган ағларам,
Ејлэрэм шамү чаки-кирибан ағларам.

Кедэли зүлфүн элимдэн, пичү табэ дүшмүшэм,
Дөнмүшэм бир мујэ, чох һалы пэришан ағларам.

Кэл ким, еј лалэ зэнэхданым, кэбаб етди мэни,
Од дүшүбдүр чисмимэ, һэрдэм, јанар чан, ағларам.

Јадыма һэр бир дүшэндэ ол сијаһ кирпиклэрин,
Санасан ки, санчылар бағрыма пејкан, ағларам.

Јахшы һэмдэм олмаса шад олмаг олмаз, Вагифа.
Ағларам та өмрүм олдугча фираван, ағларам.

*
* *

Салмаг нээриндэн мэни чананэ дүшэрми?
Тэрк ејлэмэк өз гулуну султанэ дүшэрми?

Какил нэ равадыр ки, көнүлдэн едэ гејбэт,
Шанэ килеји зүлфи-пэришанэ дүшэрми?

Гэмзэн лэбини дишлэмэмиш, ганымы төкдү,
Ган ејлэмэјэн кимсэнэ неч ганэ дүшэрми?

Дил чаһи-зэнэхданэ дүшүб зүлфүи учундан,
Элбэттэ, хэтасыз киши зинданэ дүшэрми?

Дерлэр ки, дэһанынла едир бэйси-нэзакэт,
Көрүн, бу сөз ол гөнчеји-хэнданэ дүшэрми?

Ол сэрви-хураманэ ки, кэзмэк олуб адэт,
Бир јол јолу, көр ким, бизим ејванэ дүшэрми?

Олмазса экэр Вагифэ бир сэдри сэмэн јар,
Топ ејлэјибэн башыны мејданэ дүшэрми?

*
* *

Ким ки, севдаји-сэри-зүлфү-пэришанэ дүшэр,
Каһ зинданэ, кэһи чаһи-зэнэхданэ дүшэр.

Афэти-дэјэр ол кэсэ ким, камилдир,
Маһ һэр күн ки, кэмалэ јетэ, нөгсанэ дүшэр.

Мэрд икитлэр өзүнэ мэйбэси мејдан билир,
Санма ким, накэсу намэрд бу мејданэ дүшэр.

Ејбдэн саф чыхар, паку мүбэрра көрүнүр,
Һэр тила ким, күреји-атэши-сузанэ дүшэр.

Пичү табэ дүшэнин иши, бали, үздэ олур,
Хүлф бу вэчһлэ рүхсареји-табанэ дүшэр.

Һэр јаман јер ки, олур—јахшыларын мэңзилдир.
Лэ'л даш ичрэ, хэзинэ дэхи виранэ дүшэр.

Шами-гэм шадлыг эјјамына хош зијвэрдир,
Нечэ ким, хали-сијэһ аризиданэ дүшэр.

Еј Видади, гэми-зинданэ кирифтар олмаг,
Бир сэнэ, бир мэнэ, бир Јусифи-Кэһ'анэ дүшэр.

Ешгэ дүшмэк сэнэ дүшмээ, гочалыбсан белэ дур,
Белэ ишлэр јенэ Вагиф кими оглана дүшэр.

*
* *

Меһрибанлыг көрмэжиб бир мөһлигадэн күсмүшәм,
Күндә јүз ал ејләјәм гэлби гарадэн күсмүшәм.

Шә'нинә дедим ширин сөз, бир шеј ондан дадмадым,
Бу сәбәбдән ағзы шәккәр дилрубадән күсмүшәм.

Бир гэдәһ меј истәдим, сындырды көнлүм шишәсин,
Даш бағырлы сағији-саһиб-чәфадән күсмүшәм.

Чүн «уман јердән күсәрләр» бир мәсәлдир халг ара,
Күсдүјүм бича дејилдир, ашинадән күсмүшәм.

Көрдүм әввәл ки, бинасын јарлыг етмәк дејил,
Вағифа, әсли будур, мән бу бинадан күсмүшәм.

*
* *

Еј Видади, кәрдиши-деврани-кәчрәфтарә бах.
Рузикарә гыл тамаша, карә бах, кирдарә бах.

Әһли-зүлмү нечә бәрбад ејләди бир ләһзәдә,
Һөкмү адил падшаһи-гадирү гәһһарә бах.

Сүбһ сөндү шәб ки, хәлгә гиллә иди бир чырағ,
Кечәки игбалы көр, күндүздәки идбарә бах.

Тачи-зәрдән та ки, ајрылды*димағи-пүргүрүр,
Пајимал олду тәпикләрдә сәри-сәрдарә бах.

Мән фәгирә әмр гылмышды сijasәт етмәјә,
Сахлајан мәзлуму залимдән о дәм гәффарә бах.

Гуртаран әндишәдән аһәнкәри-бичарәни,
Шаһ үчүн ол миҗбәри тәбдил олан мисмарә бах.

Ибрәт ет Аға Мәһәммәд хандан, еј кәмтәр кәдә,
Та һәјатын вар икән нә шаһә, нә хунхарә бах.

Баш көтүр бу әһли-дүнијадан ајаг тутдугча гач,
Нә гызә, нә огула, нә дуста, нә јарә бах.

Вағифа, көз јум, чаһанын бахма хубү зиштинә,
Үз чевир али-әбајә, Әһмәди-Мухтарә бах.

*
* *

Нэр кедэн кэлмиш, мэним ол гэмкүсарым кэлмэмиш,
Еј көзүм, ган агла ким, чешми хумарым кэлмэмиш.

Кетмиш иди ихтијарым билэсинчө жарымын,
Чүнки жарым кэлмэмиш, һәм ихтијарым кэлмэмиш.

Мән бу дәрд илэ әкәр өлсәм, мөзарә гојмајын,
Үстүмә ол туғи дилли шух никарым кэлмэмиш.

Һәсрәтиндән зә'фәранә дөһсә рујим, јох әчәб,
Гојмуш һичранда мәни, бир күл'үзарым кэлмэмиш.

Демәсин, Вағиф, әчәл ким, кәлсә мәнән чан алыр,
Кимдир она чан верән, фәрмани-јарым кэлмэмиш?

*
* *

Јазыб бир намә көз јашилә од дилдарә көндәрдим,
Сәрири-һүснә, јә'ни шаһ олан сәрдәрә көндәрдим.

Көнүл тифлинә дәрә вердим китаби-һүснүнү, биллаһ,
Сәри-кујиндә хәлвәт етмәјә тәкрарә көндәрдим.

Нә һачәт һалими јазмаг ки, гајәт дә пәришандыр,
Ону шәрһ етмәјә јарә дили-сәдпарә көндәрдим.

Сиришки-ләләкунун данәсин дәманимә јыхдым,
Буну бир төһфә билдим, көзләри хумарә көндәрдим.

Бегәмдүлла ки, Вағиф һәсрәтиндән өлдү гуртулду,
Учурдум чан гушун, еј күл, сизин күлзарә көндәрдим.

МҮХЭММЭСЛЭР

*
* *

Кэдэ, мэн гурбан олум гашлары каман бачына,
Белэ бир шух бахан кирпижи пежран бачына,
Мэмэси мисли-шэкэр; көзлэри чејран бачына,
Диши дур, агзы сэдэф, лэблэри мэрчан бачына,
Мэст дамэнкэшү хэнданү хураман бачына.

Машаллаһ ки, эчэб һүснү чэмал саһибидир,
Гэбгэбү зүлфү зэнэхдан, хэтү хал саһибидир,
Өзү бир афэти-чан, гэмзэси гал саһибидир,
Күн кими не'мэти-хублугда камал саһибидир,
Бизи бир чаштэ гонаг етсэ, нэ нөгсан бачына?

Көрмүшэм көзлэрини—нэркиси-мэстанэ кими,
Кечэ-күндүз кэзэрэм чөллэри диванэ кими,
Элэ дүшэ, дөнэрэм башына пэрванэ кими,
Парэ-парэ чижэрим ејләмишэм шанэ кими,
Истэрэм сармашам ол зүлфү пэришан бачына.

Илтимас ет ки, она бэсдир, а залим, бу гэдэр,
Бир эзизэм, мэни инчитмэсин, аллаһы севэр,
Горхурам, аһэ дүшэ: ејлэсин, элбэттэ, һэзэр,

Битэкэллүф сизэ чох-чох кэлибэн кетсэм экэр,
Мэни мэн ејлэмэ ким, ашигэм, оглан, бачына.

Кедибэн эглү һушум, намүсү арым кэсилиб,
Олмушам майли-меј раүи-күзарым кэсилиб,
Хубларың рөзеји-кујиндэ мэдарым кэсилиб,
Вагифэм, онун үчүн сэбрү гэрарым кэсилиб,
Олмушам, эрз елэјим, валехү һејран бачына.

*
* *

Билмэнэм мэндэн нечүн ол севкили чанан күсүб,
Үзүмэ бахмаз дэхи, бир көзлэри мэстан күсүб,
Агладыр гаиллар мэно, рүхсарэси хэндан күсүб,
Гара күнлэрдэ гојуб мэни, мэни-табан күсүб,
Көндүмүн шәһрин сарасэр ејлэјиб виран, күсүб.

Багрымы вермиш кэсэр кирпиклэрин элмасына,
Агламагдан көзлэрим дөнмүш ики ган тасына.
Кечэ-күндүз дүшмүшэм дэрдү гэмни дэрјасына,
Рәһм гылмаз, аһ ким, өз ашиги-шејдасына,
Дэрдн өлдүрдү мэни, бир ејлэмэз дэрман, күсүб.

Ејлэ ки, көрэр мэни, јајлыг чэкэр рүхсарина,
Бир заман гојмаз тамаша ејлэјим дидаринэ,
Данышар гејрилә, бахмаз мэн гэдими-јаринэ,
Нэ демиш мэндэн рэгиб ол хубларын сэрдаринэ?
Кэлмишэм эрэз, нәһајэт, ејлэмэз диван, күсүб.

Бу гэдэр ким, сөјлэрэм, тутмаз мэно гулагыны,
Јолуна үз гојмушам, басмаз көзөл ајагыны,
Нејлэрэм чанымын олмаг дэхи саг галмагыны,
Дөндэриб үзүн, јыгыбдыр гашыны, габагыны,
Еј көнүл, кэл олалым бу дилбэрэ гурбан, күсүб.

Данышыб күлмэз үзүнэ ол пэривш Вагифин,
Сындырыб көнлүн, јахыб чанын мүшэввэш Вагифин.
Ол сәббэдэн чанына дүшмүш бир атэш Вагифин,
Чүрмү тэгсири нэдир, јарэб, балакеш Вагифин,
Сөјлэрэм мунча, ешитмэз дад, эл'аман күсүб.

*
* *

Бэрг уруб күн тэк чыхар бир хурипејкэр хэр сабах,
Шәрм едэр онун үзүндэн маһи-эивэр хэр сабах,
Зүлфи-шәбранки төкэр гэддэ бәрабэр хэр сабах,
Мүшкбүдэн алэми ејлэр мүэттэр хэр сабах,
Сүбһи-садиг тэк ачар сәдрин мүгәррэр хэр сабах.

Хабдэн ачар көзүн та нәркиси-фәттан кими,
Өл чэкэр, мүжканын ејлэр тири-хунәфшан кими,
Тәрһедэр үз јанына кејсулэри рејһан кими,
Гәддинэ јашыл кејэр ол гөнчеји-хэндан кими,
Баша үстүндэн чалар дэстари-әһмэр хэр сабах.

Бир мина кәрдэн, сәфид әндам, фәрбел сим-саг,
Јалә рух, мәрмәр синэ, нәрмин бәдән, ширин бухаг,
Туби гамәт, маһи-тәл'әт, хош әләмәт, ај габаг,
Олду мәсчиддән һаман дәм әһли-ғиблә иттифаг,
Гашыдыр онун мәкәр меһрабү мәнбәр хэр сабах.

Әјләнәр нарын, данышар наз илә, нарин күләр,
Тәрзи-көфтаринэ ејлэр тутиләр тәһсин күләр,
Гаш күләр, һәм көз күләр, ариз дэхи рәнкин күләр,
Дүнјада чохдур күлән, амма бу чох ширин күләр,
Бөјлә дэ инсан олу, агзында шәккәр хэр сабах.

Билмишэм кујин көзөл фирдовсү күлшәндән онун,
Та өлүнчә охларын гојмам чыха тәндән онун,
Кәздији јери севәр көзүм елә кендән онун,
Вагифәм, һеч кимсә кәсмәз зикрини мэндән онун,
Ејлэрэм сидг илә адын диндә эзбәр хэр сабах.

*
* *

Дилбэр нэ дејим, сэн кими чанан элэ дүшмээ,
Зүлдүн кими неч зүлфи-пәришан элэ дүшмээ.
Лә'лин кими бир лә'ли-Бәдәхшан элэ дүшмээ,
Бир јердә белә һакими-Лоғман элэ дүшмээ,
Бичарәләрин дәрдинә дәрман элэ дүшмээ.

Бир ејлә нәзәр ләшкәри-мүжжан әләминә,
Көр нечә кечиб һөкмү онун руји-зәминә.
Тәбриз, Шәки, Кәнчәви, Кабил шәһәринә,
Иран илә Туран, Һәләбү, Мәккә, Мәдинә,
Буларда белә сән чиләјин чан элэ дүшмээ.

Мән ашиг идим, шөвги онун вар иди мәндә,
Өз ашигинин кәрдәнини салды кәмәндә,
Кишмир, Хәта, Миср, Бухараву Хүтәндә,
Мовсул шәһәри, Чин илә Мачинү Јәмәндә,
Кәрчи кәзәләр Рум, Әрәбистан, элэ дүшмээ.

Әлгиссә ки, јүз кафәр ола, јүз дә мүсәлман
Төврат илә иничил, зәбур, ајәти-гур'ан,
Тифлис, Ирован, Шамү Чәбәр, чүмлә Трабзан,
Дәрбәнд, Губа, Баки, Шамахилә Исфәһан,
Јүз сәјр олуна күлли-Дағыстан, элэ дүшмээ.

Нә мази, музаре'дә нәваханү хошәлһан,
Нә Мәгрибү Мәшригдә әчајиб белә инсан,
Фининнә вәмин һејсү һүвә лејсә камакан,
Билсә гәдирин Вагифин, ејлә она еһсан,
Өз рузи-әзәл мән кими әтшан элэ дүшмээ.

*
* *

Аһ бир сәрхош никарын дағы өлдүрдү мәни,
Күнбәкүндән һүснүнүн рөвнаги өлдүрдү мәни,
Ағ биләкләрдә гызыл голбагы өлдүрдү мәни,
Ејләди шәһла көзүн мүштагы, өлдүрдү мәни,
Һамыдан ә'ла ки, гашын тагы өлдүрдү мәни.

Нә әчәб тәсвир олур ағ әлләрә әлван һәна,
Мәхмури көзләр пијалә, кәрдәни мисли мина,
Ал сәрәндазла гәсабә, үстә түрфә ағ чуна,
Гол күмүш базбәндли, белдә кәмәр—үстү мина,
Мәчлис ичрә бу нишанда саги өлдүрдү мәни.

Ал јанағларын, санасан ки, гызыл күл хәрмәни,
Тәр зәнәхданинә бахдыгча чүнун ејләрдү мәни,
Мәст чешминә әчајиб рәнк тутмуш сүрмәни,
Гуршајыб ол ағү назик әлләр илә тирмәни,
Ики јандан учларын салмагы өлдүрдү мәни.

Салланыб јүз наз илән һәрдән чыханда ханәдән,
Һәр тәрәф бахса, гырар һәм дост, һәм бијанәдән,
Әғлү һуш икраһ олуб кетди мәни-диванәдән,
Гара көзләр сүзүлүб сәрмәст олуб пејманәдән,
Аһу тәк һәрдәм дөнүб бахмагы өлдүрдү мәни.

Вагифәм, гылдым бу шухун һүснүнү фикрү хәјал,
Күнбәкүн иччәлибән олду тәним мујә мисал,
Ахыры верди мәни бәрбадә бу гашы һилал,
Гәбримин дашына јазсын бу сөзү әһли-камал,
Дилбәрин мәндән узаг олмагы өлдүрдү мәни.

*
* *

Аһ ким, бир жарың истигнасы өлдүрдү мөни,
Назилэн сархош хумар бахмасы өлдүрдү мөни,
Чилвеји-рэнки-рүхүн һәмрасы өлдүрдү мөни,
Ол сијаһ кирпикләрини элмасы өлдүрдү мөни,
Һамыдан артыг сачын севдасы өлдүрдү мөни.

Мән һа әввәлдән дежилдим бөјлә биидракү һуш,
Ејләјән кимдир, билирсәнми, мән бу дәрдә туш,
Ол күли-нарынчы мә'чәрдир, о сәрви-сәбзуш,
Гаш илә көз арасында бадә вердим чаны, хош,
Билмәдим бу ики шухун һансы өлдүрдү мөни?

Һагг билдир, олса әкәр дүнја сәрәсәр дүшмәним,
Мүтләга кәрди-тәэррүз тута билмәз, дамәним,
Анчаг ешгиң атәшидир јандыран чанү тәним,
Еј мүсәлманлар, дежилдир һич кәс гаһлым мәним,
Хублар шәһбазының сонасы өлдүрдү мөни.

Зүлфүнә гејриләрини иман верәрдим мән мәкәр,
Дәјсә мин шәмшир, гәтрә ган верәрдим мән мәкәр,
Өз хошумла әглимә нөгсан верәрдим мән мәкәр,
Һәр јетән чәлләда асан чан верәрдим мән мәкәр,
Онуң ики нәркиси-шәһлаасы өлдүрдү мөни.

Көчдү, һејф олду, көзәл, Вагиф дәхи дүшмәз әлә,
Бир сијаһ кирпик учундан бағрымы дәлә-дәлә
Һәшрәдәк һәркиз мәзарымдан кәсилмәз вәлвәлә,
Гәбримни даһинә јазын, охуја һәр кас күлә,
Дилбәрини мөндән узаг олмагы өлдүрдү мөни.

*
* *

Еј сәба, јарә де ким, аварә көрдүм Вагифи,
Гәм әлиидән бикәсү бичарә көрдүм Вагифи,
Бағры олмуш сәрбәсәр сәдпарә көрдүм Вагифи,
Агибәт салмыш өзүн одларә, көрдүм Вагифи,
Кечә-күндүз мүнтәзир дидарә көрдүм Вагифи.

Бир јанар атәш салыб пәрванә тәк ә'засинә,
Охшајыбдыр дәһрдә ашигләрини рисвасинә,
Налә ејләр кечә-күндүз, јалварыр мөвласинә,
Баш гошуб ејлә сәнин ол зүлфүнүн севдасинә,
Бир заман басмаз ајаг базарә, көрдүм Вагифи.

Гамәти-мөвзун илә бир сәрви-күлшәнсэн, көзәл.
Ики дүнјаның сәфавү зөвгүнә тәнсэн, көзәл.
Итмәјә көздән, көнүлдән ајрысан, кенсэн, көзәл.
Фикри, зикри, дедији, данышыдыгы сәнсэн, көзәл.
Маил олмаз һәр јетән көфтарә, көрдүм Вагифи.

Гашларыңдан ајры ол меһрабы көрмәз көзләри,
Ејләмәз шәмсә нәзәр, мәһтабы көрмәз көзләри.
Аризини истәр, күли-сирабы көрмәз көзләри.
Аглар ејлә кечә-күндүз, хабы көрмәз көзләри,
Јандырыбдыр чаныны одларә, көрдүм Вагифи.

Сөјлә ким, башын үчүн, бир лүтф гыл, еј күл'үзар.
Салланыб сәрви-рәван тәк бу јана ејлә күзар,
Кечә-күндүз дәрдү гәм етмиш мән чандан безар,
Көрмәјә дидарыны һәрдем чәкәр чох интизар,
Көзләрини дикмиш бахар јолларә, көрдүм Вагифи.

*
* *

Ким ки, зөвг истэр, бүти-шириндэһан севмэк кэрэк,
Лэ'ли хэндан, лэһчэси шэккэрфэшан севмэк кэрэк.
Тубагэдд, толгунсина, тутизэбан севмэк кэрэк,
Зүлфү мүшк, амма жанагы эргэван севмэк кэрэк,
Аһукэрдэн, күлбэдэн, назикмижан севмэк кэрэк.

Сэнки-дил сагилэ мина тэк едиб хизү нишэст,
Һејфдир пејвэстэ етмэк шишеји-көнүл шинкэст,
Шэһрдэн шэһрэ кэзиб һэр јај чалыб чох павү дэст,
Эһли-үрфан, нүктэдэн, шаирсевэн, ашигпэрэст,
Бир мүвафиг мэһлигаји-мэһрибан севмэк кэрэк.

Саиду саги мүлэһһэи, сими-рэ'на тэк бэјаз,
Гүббеји-бэтин-бүллүри мөвчи-дэрја тэк бэјаз,
Бејејеи-тэр синэси лө'лөи-лала тэк бэјаз,
Мүшки чаргат, сурэти маһи-мүсэффа тэк бэјаз,
Ал сэрэидазы сариндэ зэрнишан севмэк кэрэк.

Күлнэфас, бихарү хэс, мэхбуи-нөврэс, ејшбаз,
Хошлига, бүргикүша эбрунүма, хатирнэвас,
Ашинадил, доста маил, назү истигнасы аз,
Гэдди назик, чисми фэрбег, үзү кен, зүлфү дираз,
Чешми шух, мүжканы ох, гашы каман севмэк кэрэк.

Ашиналыг һэр күлэн күл үздэ санмагдыр эбэс,
Һэр никаһи-кэрм үчүи одлара јанмагдыр эбэс,
Һалыны билмэдијин јара инанмагдыр эбэс,
Вагифа, эввэл севиб, сонра усанмагдыр эбэс,
Севкили јары севэн кэс, һэр заман севмэк кэрэк.

*
* *

Еј пэрисима, сэнин дидарынын мүштагијэм,
Зүлфү эһбэр булду, күл рүхсарынын мүштагијэм,
Кэрдэниндэ асылан шаһмарынын мүштагијэм,
Шух гэмзэ, нэркиси-хумарынын мүштагијэм,
Шол сэнубэр гэддү хошрэфтарынын мүштагијэм.

Гашларын тағын гојуб, гејри һилалэ бахмарам,
Аризиндэн көз кэсиб, ол варди-алэ бахмарам,
Хејли һејранам сэнэ, өзкэ чэмалэ бахмарам,
Тутинин агзындакы шэккэр мэгалэ бахмарам,
Мэн сэнин ширин-ширин көфтэрынын мүштагијэм.

Һэр јетэн намэхрэми өзүнэ мэхрэм ејләмэ,
Јар, мэнэ ган агладыб, эгјары хүррэм ејләмэ,
Өзүнү сөз билмэјэн нафэхмэ һэмдэм ејләмэ,
Зүлм гыл, чанымдан ол азарыны кэм ејләмэ,
Шадиман ејлэр мэни, азарынын мүштагијэм.

Олмаса бир лэхзэ кэр гэддин нэзэркаһым мэним,
Асимани-һиликуну титрэдэр аһым мэним,
Мэн сэнин бир чакэрин, сэнсэн көзэл шаһым мэним,
Көнлүмү зүлматэ салмыш һичрин, еј маһым мэним,
Кэл ки, шимди руји-пүрэнварынын мүштагијэм.

Вагифи өлдүрдү ол мэхрулэрин пэрвизэси,
Багрыма мүжканынын санчылды тирү низэси,
Зэхми-синэмдэн төкүлдү үстүханым ризэси,
Еј Гарабағын јени ачмыш күли-пакизэси,
Хэстэјэм, гојундакы ол нарынын мүштагијэм.

*
* *

Мэн чаһан мүлкүндө, мүтлөг, доғру һаләт көрмәдим,
Һәр нә көрдүм, әјри көрдүм, өзкә бабәт көрмәдим.
Ашиналар ихтилатында сәдагәт көрмәдим,
Биәтү играрү иманү дәјанәт көрмәдим,
Бивәфадан лачәрәм тәһсилә-һачәт көрмәдим.

Хаһ султан, хаһ дәрвинү кәдә билиттифаг,
Өзләрин ғылмыш кирифтари-гәмү дәрду фәраг,
Чифеји-дүңјајәдир һәр еһтијачү иштијаг,
Мунча ким, етдим тамаша, сөзләрә асдым гулаг,
Кизбү бәһтаңдан сәвајы бир һекајәт көрмәдим.

Һәр сәдавү сәс ки, дүңјаја долуб әксәр әгәл,
Чүмлә мәкрү алу фәинү фитнәдир, чәнкү чәдәл,
Дирһәмү динар үчүндүр һәр шејә јапыһса әл,
Мүгтәдиләрдә итаәт, мүгтәдаләрдә әмәл,
Бәндәләрдә симү бәјләрдә әдаләт көрмәдим.

Хәлги-аләм бир әчәб дүстур тутмуш һәр заман,
Һансы гәмли көнлү ким, сән едәр олсан шадиман,
О сәнә, әлбәттә ки, бәдкулуг ејләр, бикүман,
Һәр кәсә һәр кәс ки, етсә јахшылыг, олур јаман,
Булмадым бир дост ки, ондан бир әдавәт көрмәдим.

Алимү чаһил, мүридү мүршиду шакирдү пир,
Нәфси-әммарә әлиндә сәрбәсәр олмуш асир,
Һәгги батил ејләмишләр, ишләнир чүрми-кәбир,
Шејхләр шәјјад, абидләр абусан гәмтәрир,
Һич кәсдә һәггә лајиг бир ибадәт көрмәдим.

Һәр киши һәр шеј ки, севди, ону бейтәр истәди,
Кими тәхти, кими тачи, кими әфсәр истәди.
Падшаһлар дәмбәдәм тәхри-кишвәр истәди,
Ешгә һәм чох кимсә дүшдү вәсли-дилбәр истәди,
Һеч бириндә ағибәт, бир зөвгү раһәт көрмәдим.

Мән өзүм чох кузәкары кимјакәр ејләдим,
Сиккәләндирдим гүбари-тирәни зәр ејләдим,
Гара дашы дөндәриб јагути-әһмәр ејләдим,
Данеји-хәрмөһрәни дүррә бәрәбәр ејләдим,
Гәдрү гижәт истәјиб, гејр әз хәсарәт көрмәдим.

Ејләјән виранә Чәмшиди—Чәмин ејваныны,
Јола салмыш бил ки, бәзми-ишрәтин чөнданыны,
Ким галдырыбдыр ки, онун гәм төкмәјибдир ганыны,
Дөнә-дөнә имтаһан етдим фәләк дөвраныны,
Онда мән бәр-әкликдән өзкә адәт көрмәдим.

Күн кими бир шәхсә күндә хејр версән сәд һәзар,
Зәррәчә етмәз әдаји-не'мәт ашикар,
Галмајыбдыр гејрәти шәрмү һәја, намусү ар,
Дедиләр ки, е'тибарү е'тигад аләмдә вар,
Ондан өтрү мән дә чох кәздим, нәһәјәт, көрмәдим.

Мүхтәсәр ким, белә дүңјадан кәрәк етмәк һәзәр,
Ондан өтрү ким, дејилдир өз јериндә хејрү шәр,
Алиләр хаки-мәзәлләттә, дәниләр мө'тәбәр,
Саһиби-зәрдә кәрәм јохдур, кәрәм әһлиндә зәр,
Ишләнән ишләрдә сһкамү ләјагәт көрмәдим.

Дөвләтү игбалү ахырын көрдүм тамам,
Һәшмәтү чаһү чәлаалын ахырын көрдүм тамам,
Зүлфү рујү халын ахырын көрдүм тамам,
Һәмдәми-саһибчәмалын ахырын көрдүм тамам,
Башәдәк бир һүснү-сурәт, гәддү гәмәт көрмәдим.

Ja имам-эл-инсү вэлчиннү шаһәншаһи-үмүр,
Кетди дин элдэн, бу күндэн бөлжә сән елжә зүһүр,
Гојма ким, шејтани-мәл'ун ејләжә иманә зур,
Шө'леји-һүсүнүлә бәхш ет тазәдән дүнјајә нур,
Ким, шәрият мәш'әлиндә истигамәт көрмәдим.

Баш агарды, рузикарым олду күн-күндән сијаһ,
Етмәдим, сәд һејф ким, бир маһи рүхсарә никаһ,
Гәдр билмәз һәмдәм илә ејләдим өмрү тәбаһ,
Вагифә, ја рәббәнә, өз лүтфүнү ејлә пәнаһ,
Сәндән өзкә кимсәдә лүтфи инајәт көрмәдим.

*
* *

Ол маһи-мүнәввәр ки, сәһәрдән кедәчәкдир,
Шәм'и рүхи-пүрнури нәзәрдән кедәчәкдир,
Хаки-гәдәми дидеји-тәрдән кедәчәкдир,
Еј һејф сәдәт ки, бу јердән кедәчәкдир,
Тәшрифи онун јә'ни шәһәрдән кедәчәкдир.

Мәндә нәзәри вар иди бу түрфә чәванын,
Дидаринә чох мүштаг идим мән дәхи анын,
Синәм һәдәфијди мүжеји-хујфәшанын,
Ган агла, көзүм ким, сабаһ ол гашы каманын,
Пејканы чыхыб зәхми-чијәрдән кедәчәкдир.

Олдур мәним арами-дилим, јарү никарым,
Онсуз ола билмәз фәрәһим, сәбрү гәрарым,
Түрфә сәнәмү сәрви-гәдим, лалә үзарым,
Нола кәлә бир дә мәним ол шаһсүварым,
Һала ки, сәләмәт бу сәһәрдән кедәчәкдир.

Саги, нә дурубсан, сәлә, дөвран јола дүшсүн,
Чалсын дәфү неј, нәләвү әфган јола дүшсүн,
Олсун бу вилајәт һамы виран, јола дүшсүн,
Бу кечә карәкдир ирәди чаи јола дүшсүн,
Фәрда ки, сүраһи гәдү кәрдән кедәчәкдир.

Жарын сэнэ играри кэр играр исэ, Вагиф,
Нэр дэрди-диллиндэн ки, хэбэрдэр исэ, Вагиф,
Тэрк ежлэмэ, нэрчэнд ситэмкар исэ, Вагиф,
Чэк башына, бир фикрин экэр вар исэ, Вагиф,
Ол сэрви-гэдин сажэси сэрдэн кедэчэкдир.

*
* *

Еј гашы каман, кирпији пејкан, гарачаргат.
Олсуи белэ чаным сэнэ гурбан, гарачаргат.
Сэнсэн нэ көзэл көзлэри мэстан гарачаргат.
Дэрдиндэн олубдур чижэрим гаи, гарачаргат.
Дөнүм башына зүлфү пэришан, гарачаргат.

Мэчлисдэ сэнэмлэр башыдыр, шаһи-һумајун,
Кэрдэн чэкибэн отуру миһа кими мовзун,
Нимтэнэси нилуфэри, пираһэни күлкун,
Бухағы, зэнэхданы, габағы долу алтун,
Гылмыш өзүнү чүмлэ зэрфшан гарачаргат.

Көр нечэ күлаб илэ гылыб зүлфүнү пүрнэм,
Дуруб дөнэсэн башына шанэ кими нэр дэм,
Дидары мүбарэк, гашыдыр гиблеји-алэм,
Дүнјада ахыр, мэн дэхи чох көрмүшэм адэм,
Бир түрфэ мэлэкдир, дејил инсан гарачаргат.

Чэм етсэн экэр јанына хубани-чаһаны,
Бир зэррәчэ севмэм дэхи гејрини, саваны,
Сэн сахла пэнаһында, худаја, бу чаваны,
Јолунда пэјондаз едэрэм баш илэ чаны,
Олсајды бизэ бир кечэ меһман гарачаргат.

Шанбаз отуруб, саја салыб энчүмөн үстө,
Салмыш ики јандан ләчәји күл бәдән үстө,
Бир лаләдир ол сан ачылыбдыр чәмән үстө,
Генчә кими јашмағы чәкибдир дәһән үстө.
Вагифдән едир үзүнү пүнһан гарачаргат.

*
* *

Мөрһөба, сэн бизэ, еј түрфэ чаван, хош кэлдин,
Пајинэ пешкеш ола баш илэ чан, хош кэлдин.
Бас көзүм үстэ гэдэм, сэрви рован, хош кэлдин.
Сэнэ мүштагды дил, гөнчөдөһан, хош кэлдин.
Кэл-кэл, еј гумри сэда, тутизэбан, хош кэлдин.

Һэгдэн истәрдим эја јару вәфадар сәни,
Хош јетирди мәнэ ол гадиру гәффа сәни,
Гојманам кетмәјә ким, та нәфәсим вар, сәни,
Көрмәди јолда, нә јахшы, рәгиб, әғјар сәни,
Белә бивахтәвү пүнһанү ниһан, хош кэлдин.

Сурәтин килки-гәзанын хәти-мәнгүшәсидир,
Әмрү чавид гылан лә'ли-ләбин тушәсидир,
Зүлфүнүн бәди-сәба ашиги-мәдһушәсидир,
Бәндә ханә сәнин өз мәтбәхинин кушәсидир,
Әфви-тәгсир бујур шаһи-чаһан, хош кэлдин.

Нә заман ки, дејәсэн еј күли-хәндан, кедәрәм,
Бил ки, мән һәм дүшүбән далына кирјан кедәрәм,
Јә'ни зүлфүн кими чох һалы пәришан кедәрәм,
Өз ајағынла кәлибсэн, сәнә гурбан, кедәрәм,
Еј гара кирпији ох, гашы каман, хош кэлдин.

Чүн кәлибсэн, кәрәм ет, сән дәхи биздән кетмә.
Көрмәсәм кәр сәни бир дәм, өләрәм мән, кетмә.
Доланым башына, аллаһы севәрсән, кетмә.
Кедәр олсан јенә кәл, биздән елә кен кетмә.
Гојма кәл Вагифи чох да никәран, хош кэлдин.

*
* *

Наз илэ та ол бүти-зиба кэлисадан чыхар,
Сэркэшү ханданү бипэрва кэлисадан, чыхар,
Шаһдыр куја, кејиб диба, кэлисадан чыхар,
Ачыбан тэл'эт күнэш аса, кэлисадан чыхар,
Шө'лэ салмыш алэмэ ким, кэлисадан чыхар.

Шанэвэш сејгэл вериб зүлфи-бэнэфшэ нисбэтэ,
Пэрдэ мүтлэг тутмајыб симаву сэдрү сурэтэ,
Гыл тамаша кэрдэнэ, сејр ејлэ гэддү гамэтэ,
Гашү көз, гэмзэ, мээзэллаһ, дөнүбдүр афэтэ,
Етмэјэ дин мүлкүнү јэгма, кэлисадан чыхар.

Лэһзэ-лэһзэ ејлэдикчэ маһрүхсары зүһур,
Лэм'э-лэм'э зири-бүргэдэм дүшэр дүнјајэ нур,
Ону бир кэрэ көрэн диндэн олур, элбэттэ, дур.
Нечэ ким, чэинэт сарајындан чыхар, гылманү һур,
О шэкил бу дүхтэри-тэрсэ кэлисадан чыхар.

Күл кими нэрмилэ назик пирэһэндэ аг бэдэн—
Билмэнэм ким, шө'ләдир, ја хэрмэни-барки-сэмэн.
Дишлэри гэлтан сэдэф, чүн агзыдыр лэ'ли-Јэмэн.
Аг габагда бир көз онун таги-эбрусун көрэн
Мејли-мэсчид ејлэмэз, һаша, кэлисадан чыхар.

Вагифэм, та ки, көзүм саташды онун гашына,
Истэди меһрабү мэнбэрдэн хэјалым дашына,
Инди билдим ким, нэ кэлмиш Шејх Сэн'ан башына,
Ја будур ким, Тифлиси гэрг ејлэрэм көз јашына,
Ол сэнэм вэсли мэнимчүн ја кэлисадан чыхар.

*
* *

Бу хал илэ, хэбибим, хэсрэтиндэн чан кечсинми?
Чикэр пуркалэсиндэн навүки-мүжкан кечсинми?
Фэлэк сэгфиндэн аһү налэвү эфган кечсинми?
Дэлиб пейвэстэ бағрым башыны пейкан кечсинми?
Һемишэ синэ бүрјандыр, көнүл виран, кечсинми?

Мэнэ бир шэфгэтин вар, күнүм ја зар олсунму?
Эввэлкиндэн бетэр, јохса, дили-бимар олсунму?
Синэмдэ јербәјердэн јаралэр хунбар олсунму?
Кечэлэр көзләрим та сүбһэтэн бидар олсунму?
Сәһәр ахшаматэк мөһнәтдә бағрым ган кечсинми?

Учундан, еј күли-рә'на өмрүм бадә кетсинми?
Ахыб бу ганлы јашым, сел олуб бәрбадә кетсинми?
Мэнэ бу чәкдијин дағларилә дүнјадә кетсинми?
Кәлирсәнми, көнүл јохса әлиндән дадә кетсинми?
Пәришанлыгыда һалым, еј шәби-хубан, кечсинми?

Бу зүлмү тәрк едиб рәһм етмәји адәт едәрсәнми?
Мән өлдүм хэсрэтиндән сән дә бир мүрвәт едәрсәнми?
Јәбиндән бусә бир јол алмаға рүсхәт едәрсәнми?
Мәнимлә јар олуб, меһр ејләјиб үлфәт едәрсәнми?
Дэлиб пейвэстэ бағрым башыны пейкан кечсинми?

Вүчудим хаһи-раһиндә гүбари-пајә дөһсүнмү?
Саралыб хэсрэтиндән сурәти-һејвајә дөһсүнмү?
Фәрағиндән ишим һәр ләһзә аһү вајә дөһсүнмү?
Чәкиб гаһин гәмин Вағиф, әјилиб јајә дөһсүнмү?
Кәбаб олмуш чикәр чүн тәһнеји-сузан кечсинми?

*
* *

Сэн гөнчэ кими нэр бир едэн дэмдэ жашынмаг,
Артар бизэ жүз мэртэбэ одларына жанмаг,
Мэн ашигэм, еј күл сэнэ, олмаз буну данмаг,
Өлэн күнэдэк ејлэмэээм сэндэн усанмаг,
Дахи нэ жашынмаг, нэ бүрүимэк, нэ утанмаг?
Бэсдир бу дајанмаг.

Аллаһа шүкр, лалэ јанағында ејиб јох,
Дишиндэ, дэһаниндэ, додағында ејиб јох...
Бир зэррэчэ зүлфүндэ, бухағында ејиб јох,
Гашында, көзүндэ, габағында ејиб јох,
Дахи нэ жашынмаг, нэ бүрүимэк, нэ утанмаг?
Бэсдир бу дајанмаг.

Мэн һа сэнин ол мэй үзүнү көрмүшэм жүз јол,
Ох кирпијини, шух көзүнү көрмүшэм жүз јол,
Һэм јолдашыны, һэм өзүнү көрмүшэм жүз јол,
Шэккэр кими ширин сөзүнү көрмүшэм жүз јол,
Дахи нэ жашынмаг, нэ бүрүимэк, нэ утанмаг?
Бэсдир бу дајанмаг.

Мэн худ дејилэм бэднээр, еј көзлэри шәһла,
Мэндэн үзүнү јашырысан сэн елэ бича.
Гојсан еләјим үзүнэ дојунча тамаша,
Өлдүрдүн ахыр, мэндэ ки, чан галмады эсла,
Дахи нэ жашынмаг, нэ бүрүимэк, нэ утанмаг?
Бэсдир бу дајанмаг.

Гејридэн экэр ки, едэсэн сэн бу һичабы,
Биллэм ки, сөзүндүр вали мэгбулу һесабы,
Јохса, мэни көрчэк, үзүнэ чэкмэ һигабы,
Кэл, тапры үчүн, Вагифа чох вермэ азабы,
Дахи нэ жашынмаг, нэ бүрүимэк, нэ утанмаг?
Бэсдир бу дајанмаг.

ВИДАДИ ИЛЭ МУШАИРЭ

Вагиф

Еј Видади, санин бу пуч дунјада
Нэ дэрдин вар ки, зар-зар агларсан?
Агламалы күнүн ахирэтдэндир,
Нэлэ инди сэндэ нэ вар, агларсан?

Видади

Вагиф, нэ чох жан, баш-ајаг атарсан,
Мэнэ дерсэн, нэ бу гэдэр аглараси?
Санин дэ башында мэхэббэт бејни
Экэр олса, ејлэр эсэр, агларсан.

Вагиф

Та чэсэдин чүда олмайыб чандан,
Бил өзүнү артыг султандан, хандан,
Гэриблик, арылыг нэбир ки, ондан
Бу гэдэр чэкибэн азар, агларсан?

Видади

Агламаг ки, вардыр, мэхэббэтдэндир,
Шикэстэхатирлик мэрһэмэтдэндир,
Эсил булар чүмлэ мүрүввэтдэндир,
Олса үрэјиндэ, бетэр, агларсан.

Вагиф

Сај гəнимэт дирилијин дəмини,
Кечэн нəмдəмлəрин чəкмə гəмини,
Эглин олсун, сил кəзүнүн нəмини,
Дəхи кери кəлмэз онлар агларсан.

Видади

Агламаг мə'нинин эламəтидир,
Нəбинин дининин хош адəтидир,
Экэр билсэн, нəггин кəрамəтидир,
Та кединчə, нури-бэсэр агларсан.

Вагиф

Элиндэн кəндини алдыран фəлэк,
Инəклэрэ бузов салдыран фəлэк,
Јарү јолдашыны өлдүрэн фəлэк,
Мəкэр сəни бејлэ гојар, агларсан?

Видади

Нејлəрсэн ејлəмиш бузов-инəји,
Бизимлэ ејлəмиш белə нəнəји,
нəзрəтгулу бəјин аг дəјəнəји —
Алыбсан элинэ, мəкэр агларсан?

Вагиф

Кимдир инди бу дөврдэ ол адэм,
Пəриси јанындан неч олмаја кэм,
Гаралырсан булут кими дəмэдэм,
Аг јагыш тək јашын јагар, агларсан.

В и д а д и

Биллэм чох ушагсан үрэжин тохдур,
Лөхвү лээб илэ һавэсин чохдур,
Гочалыг эсэри көнлүндэ јохдур,
Һэлэ сонра эглин кэсэр, агларсан.

В а г и ф

Тој-бајрамдыр бу дүнјанын азабы
Эгли олан она кэтирэр табы,
Сэнин тэк оглана дејил һесабы,
Һэр шејдэн ејлэјиб губар агларсан.

В и д а д и

Оглан, сэн ушагсан, чавансан һэлэ,
Јеничэ чисминэ дүшүб вэлвэлэ,
Тээчэ дэјэнэк алыбсан элэ,
Гаим тут ки, накаһ дүшэр, агларсан.

В а г и ф

Бидэмаг олмагдан нэ дүшэр элэ,
Шүкр ејлэ аллаһа, кэз күлэ-күлэ,
Ушаг һа дејилсэн тез-тез һабелэ
Көндүнүн шишэси сынар, агларсан.

В и д а д и

Узагдан бах, јахшы фәһм ет сатирэ,
Бу иш бахмаз һеч көнүлэ, хатирэ,
Истэр јүз ил бу јоллара гат зирэ,
Бир күн јанар чанү чижэр, агларсан.

В а г и ф

Кечэн ишдэн мәрд икидлэр позулмаз,
Аталар дејибдир: «Төкүлэн долмаз»,
Гатыг үчүн гышда агламаг олмаз,
Иншааллаһ, кэлэр баһар, агларсан.

В и д а д и

Дөвлэтиндэн јетдик нану нэмэјэ,
Дүшдүк инди чадү гатыг јемэјэ,
Сөз ки, чохдур, јери јохдур демэјэ,
Әкэр билсэн, еј бихэбэр, агларсан.

В а г и ф

Ич гатыгы, је даршнын чадыны,
.
Нејлэрсэн дүнјанын дадлы задыны,
Сэнэ олур о зәһримар, агларсан.

В и д а д и

Еј мәнэ көстэрэн гатыгы, чады,
Ону јејэн тапар күлли мурады,
Дүнјанын сэнэ дэ лээзэти, дады,
Бир күн олар ахыр зәһар, агларсан.

В а г и ф

Нечэ ки, дирисэн, өлү дејилсэн,
Гочалыбан јазлар кими әјилсэн,
Падишаһсан әкэр өзүнү билсэн,
Нечин олуб чандан безар, агларсан.

В и д а д и

Елэ ки, тахылды бурнуна чешмэк,
Гочалыг эл вериб, дэхи нэ шишмэк...
Ушаглар ичинэ дүшэр күлүшмэк,
Сэнин дэ ачыгын тутар, агларсан.

В а г и ф

Јавуз чох гочалан бајаты севэр,
Кай өјүнэр, тэк-тэк өзүндөн дејэр,
Сэн дэ јетишибсэн о һэддэ мәкэр,
Бејиниэ бајаты ујар, агларсан?

В и д а д и

Күлли-Гарабагын аби-һәјаты,
Нәрми-назик бајатыдыр, бајаты,
Охунур мәчлисдэ хош кәлиматы,
Ох кими багрыны дэлэр, агларсан.

В а г и ф

Мүхәммәс демәјин сејрәкләнибдир,
Бајатыда зәһнин зирәкләнибдир,
Гочалыбсан гәлбин көјрәкләнибдир,
Ишдән-күчдән олуб бекар агларсан.

В и д а д и

Кәл данышма мүхәммәсдән, гәзәлдән,
Ше'ри-һәгигәтдән, мәдһи-көзәлдән,
Сэнин ки, һалыны билләм эзәлдән,
Елэ дејиб чанан, дилбәр, агларсан.

В а г и ф

Јетмишдә ки, белә нәм кәлә көзә,
Кәсмәјә арасын, бахмаја сөзә,
Ол заман ки, јашын јетишәр јүзә
Кәл көр, онда нә бишүмар агларсан,

В и д а д и

Сары чобан оғлу кәлсин јанына
Ахунд дејә чанын гатсын чанына,
Ханын шөвкәтинә, сэнин шанына,
О јахшы мүхәммәс дүзәр, агларсан.

В а г и ф

Нәдәндир бәнизин һеч олмур дуру,
Савылыб бостанын олубдур гуру,
О заман ки, сәнә
Көзләрин чанагдан чыхар, агларсан.

В и д а д и

Дәрдләринә дәрман олмаз һеч сэнин,
Әубәкрә һәркиз јетишимәз сэсин,
Митилин алтында галыр нәфәсин,
Мүргү-руһин көјә учар, агларсан.

В а г и ф

Бир күн чәкәр габагына әзрајыл,
Дејәр, еј көр бәндә, гәфләтдән ајыл,
Көрәрсән бир гәриб шәклү шәмајил,
Үрәјинә ганлар дамар, агларсан.

В и д а д и

Ээрајыл ки, чэнкэл сала чанына,
Чеврилиб бахарсан һәр бир јанына,
О заманда сәнин аһ-эфғанына,
Нә бир кәлини, нә бир гыз јетәр, ағларсан.

В а г и ф

Онун чэнкәли ки, э'зајә дүшәр,
Чахнашар чәсәдин ләрзајә дүшәр,
Тамам сүмүкләрини вај-вајо дүшәр,
Дирикән дәрини сојар, ағларсан.

В и д а д и

Ахирәт сөзүнү салма јадына,
Дүрүст дејил, мүтләг, е'тигадына,
Мәһшәр күнү кимсә јетмәз дадына,
Фәрјадын фәләјә чыхар, ағларсан.

В а г и ф

Јанарсан, тәпәдән чыхар түтүнүн,
Тутушар богазын, кәсиләр үнүн,
Һәлә вардыр бундан бетәр пис күнүн,
Үгбајә едәндә сәфәр ағларсан.

В и д а д и

Мө'мин олуб гәлбин олсајды сәлим,
Биләрдин худанын олдуғун кәрим,
Сәнә кәрәм ејләр эзизү һәким,
Нә чәкәрсән ховфү хәтәр, ағларсан.

В а г и ф

Чүн кедәрсән о гаранлыг дар јерә,
Гоншу олмаз, чағыранда сәс верә,
Бир кимсә тапылмаз гапыдан кирә,
Көрәрсән дөрд дивар, ағларсан.

В и д а д и

Мө'минәм, зикримдир даим илаһи,
Узагдыр көнлүмдән күлли мәнәһи,
Әфв олур мө'минин чүмлә күнаһи,
Сәнин дә көнлүндән кечәр, ағларсан.

*В а г и ф

Заһир олур ики шәхси-гәзәбнак,
Әлләриндә шешпәр, чапикү чалак,
Онлары көрәндә зәһрин олур чак,
Гутун гурур, нитгин батар, ағларсан.

В и д а д и

Мүнкир сөзү, суал сөзү, син сөзү,
Сөз бир кәрәк, нә данышмаг мин сөзү,
Дүнја, ахирәтдән белә дин сөзү,
Әлин јохдур, бәс мүхтәсәр, ағларсан.

В а г и ф

Бу јанындан чыхар о зальм шейтан,
Су көстәрәр, сәндән та ала иман,
Нә Өмәр тапылар, онда нә Осман,
Һәр бири бир јанда батар, ағларсан.

В и д а д и

Мэзарын, мэншэрин һэгдир чэнэти,
Мәһрум галмаз Мәһәмәдин үммәти,
Сән ки тәрк едибсэн тамам сүннәти,
Чох чәкәрсән, гәзәб, гәһәр, ағларсан.

В а г и ф

Чүнки ишин чәп дүшүбдүр эзәлдән,
Фәјда олмаз ишләдијин әмәлдән,
Мәләк верәр дәфтәрини сол әлдән,
Күнаһыны бир-бир саяр, ағларсан.

В и д а д и

Мәләкләр ки, кәләр саһиб иззәтдән,
Ајыра мө'мини аси милләтдән,
Көрәр ки, дејилсэн әһли-сүннәтдән,
Сәни јолум-јолум јолар, ағларсан.

В а г и ф

О күндә ки, гачар пәдәрдән пүсәр,
Көвдәнә чулғашар, илан сәрбәсәр,
Су вермәз ичәсэн сағији-көвсәр,
Кәбаб тәки бағрын јанар, ағларсан.

В и д а д и

Әввәл Бубәкрдир пејгәмбәрә јар,
Өмәрдир исламы еләјән изһар,
Османи—Зиннуреји, һејдәри-кәррар,
Оларлар сағији-көвсәр, ағларсан.

В а г и ф

Чүн төһмәт едибсэн о һәштү чара,
Әлин нечә јетәр сәнин онлара,
Гапыларда доланарсан аварара,
Көр башына кәләр нәләр, ағларсан.

В и д а д и

Әбубәкр, Өмәр, Осману Әли,
Чүмлә һәштү чаһар имами-вәли,
Нејману шафеи, Малик, һәмбәли,
Онларын чәмиән эзәр, ағларсан.

В а г и ф

Ол заман ки, гајнар кәлләдә бејин,
Имам ә'зәм данар сөзүн, һәр шејин,
Һеч үзә мән баха билмәнәм дејин,
Сәни көрчәк көзүн јумар, ағларсан.

В и д а д и

Аллаһын ки, һеч чәкмәзсэн миннәтин,
Тәрк едибсэн пејгәмбәрин сүннәтин,
Нә көрәрсән мә'сумларын һөрмәтин,
Әкәр ағламазсан, әкәр ағларсан.

В а г и ф

Һәштү чаһар чүн һалыны дујарлар,
Санма сәни өз һалына гојарлар,
Әввәл онлар сәни дири сојарлар,
Сүмүјүнү та көмәрләр, ағларсан.

В и д а д и

О заман ки, мэшһур халгы дужарлар,
Диван олуб соргу-суал сорарлар,
Әкәр сәни бу мазһәбдә көрәрләр,
Јербәјер будајымб эзәр, агларсан.

В а г и ф

Демә ки, дадыма јетәр Малики,
Дәрдә дүшәр сәндән бетәр Малики,
Гачар илим-илим итәр Малики,
Јашынымб бир јердә јатар, агларсан.

В и д а д и

Һәшрәдәк галарсан аһу зар илән,
Һәсрәт илән, чох-чох интизар илән,
Кәләз илән, әгрәб илән, мар илән,
Агзынадәк гәбрин доллар, агларсан.

В а г и ф

Чох кимсәләр гыл көрпүдән асылар,
Һәмбәлинин гараулу басылар,
Горхусундан бир бучага гысылар,
Динә билмәз мат-мат бахар, агларсан.

В и д а д и

Һәсэн Кашинин та башып кәсәрләр,
Кәсиб ону чәһәннәмдән асарлар,
Гыздырыб-гыздырыб ода басарлар,
Ону көрүб әглин чашар, агларсан.

В а г и ф

Шафеинин олмаз о гәдәр сучу,
Әввәлдән ахыра ајридыр көчү,
Кәләр фәриштәләр амма бу үчү
Тутар бир-биринә чахар, агларсан.

В и д а д и

Шафеини имамлардан ајырма,
Әмма ханы көрүб рија гајырма,
Бу сөзләри ләзки ичрә бујурма,
Сәни галмыглара сатар, агларсан.

В а г и ф

Гәбирдән ки чыхыб кедәрсән Шама,
О күнләрин дөнәр тоја, бајрама,
Әлин јетмәз пејгәмбәрә, имама,
Тијамәт башына гопар, агларсан.

В и д а д и

Гапыларда чох тохуна-тохуна,
Өмәрдән, Османдан, кәзмә сахына,
Оларсыз ки, һеч гәјмазлар јахына,
Дөјә-дөјә өлдүрәрләр, агларсан.

В а г и ф

Әглин олсун, он ики имама инан,
Фајда вермәз сонра олмаг пешинман,
Јәгин бил ки, гурулачагдыр мизан,
Әмәлин гаршында дурар, агларсан.

Видади

Имамлар ба дежил сөнин жолдашын,
Олсајды көзүндө оларды јашын,
Сән эглдә вардыр нечә гардашын,
Олур олсун, сән мүгәррәр ағларсан.

Вагиф

Вәгткән дәли олма, кәл ешит мәндән,
Кәзмә јалвар-јапыш онлара кендән,
Амма гөрхун олсун Әбүлхәсәндән,
Сәни әзим-әзим әзәр, ағларсан.

Видади

Гуллуг етмәјибсән Әбүлхәсәнә,
Кәлә о күнүндә јар ола сәнә,
Јетишимәз дадына неч бир кимсәнә,
Галарсан наилач, начар, ағларсан.

Вагиф

Ахыр сәнин нечә һалдыр бу һалын,
Һансы мәтләбдәдир фикрү хәјалын?
Вәдә күнү атын, гојунун, малын,
Әкәр доғмаз, әкәр доғар, ағларсан.

Видади

Чүн севмәзсән аты, гојуну, малы,
Ешитмәзсән, һәркиз бу галмағалы,
Бәс һәдир јығыбсан нечә әјалы,
Доғмаз шад оларсан, доғар, ағларсан.

Вагиф

Һеч ахтарма шаһи-Һејдәр әлини,
Имамү һүмамү, тамам вәлини,
Јығ башына тәпик атаң дәлини,
Олар ки, бир-бирин гыرار, ағларсан.

Видади

Танырсан Шәмкирли дәли газыны,
Һәсәни—Кашини, Нәсир Тусини,
Тәрки-сүннәт олан тамам асини,
Көрәрсән дузәхә кирәр, ағларсан.

Вагиф

Имам ки, ирағдыр е'тигадындан,
Тамам билдикләрин чыхар јадындан,
О заман чәкиләр аһ ниһадындан,
Фәрјадын фәләјә чыхар, ағларсан.

Видади

Олан пејғәмбәрин доғру раһында,
Худа сахлар ону өз пәнаһында,
Сәни һәр ким көрәр һәг дәркәһында,
Ғатар габағына говар, ағларсан.

Вагиф

Башына чәм олуб, әглин јыхылмаз,
О сәбәбдән дәрдин, гәмин дағылмаз,
Сәнин малын бузов салыб, сағылмаз,
Һәр кәс инәјини сағар, ағларсан.

Видади

Шейтан ки, дунјада алдадыр кими,
Хош кэлир о кэсэ дунянын дами,
Чох жыгма башына һүрү сэнэми,
Гафил, өзкэлэрэ кедэр, агларсан.

Вагиф

Чәһәннәмә кетсин кедән һәмдәмләр,
Олар үчүн чәкмә сән бунча гәмләр,
Кечән күнләри ки, инди бу дәмләр,
Дәли күнүл эбәс анар, агларсан.

Видади

Көз нечүн аглайыб төкмәсин нәми,
Һејван һа дејил ки, чәкмәјэ гәми,
Әглин олса, аныб жары, һәмдәми,
Лејлә һаһар, шамү сәһәр агларсан.

Вагиф

Һәгги-пејгәмбәрә, о чаријарә,
Тамам имамлара һәшү чаһарә,
Ујмасан, јанарсан дузәхдә нарә,
Кимсә олмаз сәнә јавәр, агларсан.

Видади

Һаһар јерә әһли-һәггә дәјәнләр,
Пејгәмбәрин доғру јолун әјәнләр,
Азғын-азғын чаријарә сөјәнләр,
Чағгал тәк дузәхдә улар, агларсан.

Вагиф

Нә јарадыр үрәјини јарасы,
Бу вахтадәк олмајыбдыр чарасы?
Узун илләр кәсилмәјиб арасы,
Шамү сәһәр, лејлә һаһар агларсан.

Видади

Бир көз ки, агламаз, һәм төкмәз јашы,
Әлбәттә, халидир бејини, башы,
Олмаса, јад ејләр јарү јолдашы,
Һәрдәм ки, јадына дүшәр, агларсан.

Вагиф

О гәдәр доландын сағдан вә солдан,
Дөвләт, ханы да чыхардын јолдан,
Ғојмадын ки, верә парчадан, пулдан,
Сәни хәл'әт әһли тутар, агларсан.

Видади

Чох буланма бу дунянын ганына,
Вәфа јохдур султанына, ханына,
Данасыны бир күн гојмаз јанына,
Бизим инәк кими тәпәр, агларсан.

Вагиф

Дунја ишиндә ки, гочагсан, гочаг,
Өлүдән гыврагсан, диридән гачаг,
Бир күн сағ олурсан, једди күн начаг,
Өврәтләр бағрыны үзәр, агларсан.

В и д а д и

Сэни гамышлыгда жашыран фэлэк,
Эглини башындан чашыран фэлэк,
Мејханэдэн тез-тез дүшүрэн фэлэк,
Белә гојмаз бир күн сүрэр, ағларсан.

В а г и ф

Өлөндөн сонра о күруһи-начы,
Мазарына салмаз сајә гыјгачы,
Өзүндөн ирәли чүрүк ағачы,
Агзынын үстүндөн чэкэр, ағларсан.

В и д а д и

Аллаһ рәббиндир Мәһәммәд Шәфи,
Күлли һалә олдур әлимү сәми,
Дејилми јәгфируззунуби чғми,
О күндә көзләрин көрәр, ағларсан.

В а г и ф

Минәрсән гатыры, сүрә билмәзсән,
Јолун алтын, үстүн көрә билмәзсән,
Хан кәләр, јериндән дура билмәзсән,
Гәләбәји голундан тутар, ағларсан.

В и д а д и

Аггыз оғлу Пири дүнја гардышын,
Һатәм хан агадыр синдә јолдашын,
Сары чобан оғлу көзәл диндашын,
Нә чәкәрсән сән дәрдү сәр, ағларсан.

В а г и ф

Сорушарлар сәндән нечә хәбәри,
Үстүнә чәкәрләр тигү тәбәри,
Сөјләрсән сөзүнү дәли, сәрсәри,
Һәр бири бир јандан будар, ағларсан.

В и д а д и

Олунондан сонра сорғу-суалын,
Јенә агламагдан олмаз мәчалын,
Савылмаз башындан бу галмағалын,
Һәр ләһзәдә һазар-һазар ағларсан,

В и д а д и

Охурам, кәр чүрмим вар исә әзим,
Иинәлләһә һүввәт тәввабүр-рәһим,
Һәггин олдугуна гәнијү кәрим,
Әзәл етмәјибсән бавәр, ағларсан.

В а г и ф

Гыл көрпүдән та ки, сүрчәр ајағын,
Чәһәннәм ховфиндән јарылыр јағын,
Горхма, јенә Әли олар дајағын,
Әкәр аныб һәштү чаһар ағларсан.

В и д а д и

Шинә халгы тамам долар дузәхә,
Галарлар дузәхдә од јаха-јаха,
Маһалдыр ки, бири дузәхдән чыха,
Чүмлә олар зирү зәбәр, ағларсан.

Вагиф

Вагиф, кэрчи эзабы вар дуняаны,
Сэн нечүн ховфини чэкэрсэн, апын,
Тутубсан этэјин Шаһи-мэрданын,
О күлэр-күлэрсэн, ағлар-ағларсан.

Видади

Әһли-сүннәт вәл-чәмаәт пејвәстә,
Кедәрләр чәннәтә дәстәбәдәстә,
О күндә шад олар Видади хәстә,
Сәни јанлыш көрүб күләр, ағларсан.

Вагиф

Мүнкир-нәкир нечә олса өтүшәр,
Сор ки, сонра ишин һара јетишәр,
Дивар кәләр бир-биринә битишәр,
Сәни ојум-ојум ојар, ағларсан.

КИТАБЫН ИЧИНДӘКИЛӘР

Көзәллик нәғмәкары	3
Гошмалар	8
Гәзәлләр	74
Мүхәммәсләр	82

Орта və јухары јашлы мәктәблиләр үчүн

М. П. Вагиф

НАДО ЛЮБИТЬ...

Книга лирических стихотворений
(На азербайджанском языке)

Гянджлик — Баку — 1987

Тәртиб едәни *А. Саровлу.*

Редактору *Ч. Әлиоглу.* Рәссамы *Н. Бабајев.*
Бәдни редактору *Н. Рәхимов.* Техники редактору *Н. Сүләјманов.*
Корректору *С. Гагвердијева.*

Јыгылмага верилмиш 25.10.85. Чапа имзаланмиш 27.08.87.
ФГ 18852. Кағыз форматы 70×108¹/₁₆. Мәтбәә кағызы
№ 1. Әдәби гаритур. Јүксәк чап үсулу. Шәрти ч/в. 5.60.
Рәнкли шәрти ч/в. 5.775. Учот нәшр/в. 3.62. Тиражы 20000.
Сифариш № 141. Гијмәти 45 гәп.

Азәрбајчан ССР Дәвләт Нәшријат, Полиграфија
вә Китаб Тичарәти Ишләри Комитәси.

«Кәччлик» нәшријаты, Баки, һүсү һачыјев күчәси, 4.
Издательство «Гянджлик», Баку, ул. Гуси Гаджиева, 4.

26 Баки комиссары адына мәтбәә, Баки, Әли Бајрамов күчәси, 3.
Типография им. 26 бакинских комиссаров, Баку, ул. Али Байрамова, 3.

45 гал.

Art 194 142

